

**וועדה ממשלתית לבחינת מדיניות הענישה****ישיבת יום ב' 23 בדצמבר 2013**

**משתתפים:** כב' השופטת בדימוס דליה דורנר – יו"ר הוועדה  
אסף וסרצוג – רפרנט בטחון פנים, משרד האוצר  
עו"ד ענת אסיף - משרד המשפטים  
רחל שרביט - מנהלת אגף תיקון, משרד הרווחה  
פרופ' אורן אייל גזל - אוניברסיטת חיפה, מרכז הוועדה  
ד"ר חגית לרנאו – הסניגוריה הציבורית, משרד המשפטים  
פרופ' מרדכי קרמניצר - המכון הישראלי לדמוקרטיה  
עו"ד חיים ויסמונסקי - פרקליטות המדינה  
ד"ר באדי חסייסי – האוניברסיטה העברית

אורן אייל-גזל: נמצאת אתנו ענת אסיף ממשרד המשפטים, רחל שרביט ממשרד הרווחה, פרופ' מרדכי קרמניצר, דליה דורנר. טוב, אנחנו רוצים לגמור היום יכול להיות שתהיה עוד ישיבה אחרי שנעשה טיוטה,

דליה דורנר: אנחנו צריכים להיפרד, בינתיים חצי מכם התחלף. הנה, משרד האוצר, דומה למשרד האוצר. בוודאי זו מחמאה גדולה. האוצר בחוץ. טוב. אני שומעת את הקול.

אורן אייל גזל: אני רוצה לראות אם אנחנו התגבשנו והסכמנו למרות עמדת השב"ס, על הנושא של האופציה לשחרור להוסטלים שנה קודם. כמה דברים שקרו מאז הפגישה האחרונה. השיחה שהיתה לי גם אתמול במשרד האוצר, שם הם העלו שני קשיים, עם הרעיון של לקרוא לבתי מעבר משהו חדש, להפוך את זה לעוד מערך חדש. אחד, החשש שלהם שאם בתי המעבר, אני מדבר עכשיו קצת על מה שדיברנו אתמול, לקרוא לזה משהו אחר ולא להשתמש במנגנון הקיים יוצר אצלם חשש שלא יתאפשר להם להשתמש במיקור חוץ, כי זה ייתפש כמנגנון יותר תובעני מההוסטלים שהיום משתמשים בהם לצורך שחרור בשני שליש, כיום אפשר להשתחרר בתום שני שליש, בתנאי שאדם מוכן וכו'. אנחנו דיברנו על בתי מעבר, והשאלה היתה אם בתי המעבר נעשה איזשהו מערך חדש, נקרא לו משהו חדש, נעשה,

דליה דורנר: שלא יהיה משוחרר אלא עוד במאסר.

אורן אייל גזל: נקרא לזה בשם אחר, משחרור ברישיון או שנשתמש במנגנונים הקיימים. ופשוט נקבע שהשחרור הזה של השנה לפני תום שני שליש, יכול להיות רק למתקן שהוא סגור ל-24 שעות ביממה. ויתר הפרטים מתקן שאסור לאסיר ברשיון לצאת ממנו.

23.12.2013

רחל שרביט: אז אם זה מתקן כזה, לא יהיה במיקור חוץ, כי אז מתחיל כל הסיפור של הסמכויות השלטוניות, שאי אפשר להפריד, אורן אייל גזל: לא, זה החשש. בכל מקרה, הבעיה מתעוררת היום גם לגבי ההוסטלים. נכון?

רחל שרביט: זה כבר התעורר, אז זה יותר קל, אורן אייל גזל: בסדר, אבל אם נגדיר את זה כהוסטל, אם נשתמש במנגנונים הקיימים ונגדיר את זה כהוסטל, אז בעיה יותר קטנה מאשר אם נגדיר את זה כאילו זה יותר מאסר.

דליה דורנר: באופן מעשי מה שקורה הוא, שוועדות השחרורים, גם כשיש שליש, לא משחררות. זו הבעיה. אפשר להגיד שישחררו חצי, אבל הן גם לא משחררות לשליש. אני לא יכולה להכריח אותם לשחרר. יש פה תקלה. אמרתי לאורן, ישבנו, שצריך להסביר את התוצאות, מה קורה, ולהביא את זה בפניכם. אני לא יכולה להכריח אותם. אין ספק שחל שינוי דרמטי,

רחל שרביט: החמרה.

דליה דורנר: דרמטי, בין היתר מפני שהם גם לא גומרים את העבודה. יש גם התמשכות תהליכים, עשו חוק חדש, הם צריכים ניירות, אז זה עוד יותר מסובך, מחכים לניירות, אוכלים בינתיים ארוחה טובה, שמעתי שאם אוכלים טוב אז גם משחררים יותר, אולי צריך לתת שתי ארוחות,

אורן אייל גזל: אבל יש שתי ארוחות.

דליה דורנר: שיהיה שלוש, ארבע, מה, כל שעה תתן להם אוכל. יש בעיה. אז אנחנו מקדישים המון זמן למה יהיה חצי, בעוד ששליש, אבל מה, נמליץ על חצי, ונמליץ להביא בפני, אנחנו יכולים רק להמליץ, להסביר מה קורה, את התוצאות שלדעתנו הן בעייתיות.

ענת אסיף: אני לא חושבת שמשדד המשפטים יחתום על ההמלצה.

אורן אייל גזל: על ההמלצה לאשר שחרור שנה לפני תום שני שליש?

ענת אסיף : קודם כל בטח לא חצי,

אורן אייל גזל : לא, לא אמרנו חצי, חצי אמרנו כרף מינימאלי.

ענת אסיף : וגם לגבי השנה לפני השני שלישי, גם בהנחה שזה רק אם מתאפשר שחרור לאותו הוסטל מדובר, אני לא אומרת כאן עמדה סופית, כי אני לא הגורם, אבל אני לא חושבת שאפשר להמליץ על זה בד בבד עם לתקן את נושא השלישי. אני חושבת שזה צריך להיות מדורג. ז"א אפשר להגיד שההמלצה היא לשפר את כל מה שקורה בשלב השני שלישי, ובעוד איקס זמן, אם זה מסתדר, להתחיל לקדם המלצה.

דליה דורנר : בסדר. זה נראה לי מאד סביר. אני רואה את הבעיה הראשונה בשלישי. זה ברור.

אורן אייל גזל : את הולכת בדרוג.

דליה דורנר : כן. את אומרת בדרוג כדי לא להבהיל אותם. אני יודעת שבאופן פרקטי, אני אדם פרקטי, באופן פרקטי זה לא משנה בכלל. את יכולה לכתוב שם, הם לא נותנים שלישי, אז בסדר, כדי לבוא לקראתכם, אני מקווה שיקבלו את זה. אם כי אין בזה,

ענת אסיף : יש לזה משמעות על מה שמים את מירב הגז, הרגל על הגז כרגע.

דליה דורנר : לא, זה ברור ששמים על השלישי. אין בכלל וויכוח בינינו. אבל אומרים שבכלל, גם עניין השלישי, אם יקיימו את זה נכון, עדיין צריך לתת אופציה. זו אופציה בפני הוועדות במקרים כאלה ואחרים,

ענת אסיף : אבל זה ברור שאנחנו בעצם גם לאור מה שמשרד האוצר אמר לכם בשיחה, שבעצם אנחנו מדברים על הקדמת שחרור, אורן אייל גזל : אבל לא, לא בכל תנאי. הקדמה ובלבד שאדם יהיה במקום שלו.

דליה דורנר: בסדר, אנחנו לא מגדירים את זה לגמרי. אנחנו משחררים אותו, תראי, לחילופין הוא גומר לרצות את העונש והולך הביתה, בחוץ.

ענת אסיף: לא, את לא צריכה לשכנע אותי. יש הצדקה במקרים המתאימים,

דליה דורנר: אז אני לא צריכה לשכנע אותך, כאשר זה במקרים המתאימים. אני לא רואה בעיה.

אורן אייל גזל: אני מסכים אתך. ציבורית יותר קשה. הניסוח של בתי המעבר היה יותר קל ציבורית וזה יותר קשה. השאלה כמה אנחנו צריכים להתחבא מאחורי מה שאנחנו באמת ממליצים, רק מהטעם הציבורי.

ענת אסיף: לא, אני גם רוצה להזכיר שדיברנו בישיבה הקודמת, אני לפחות אמרתי שאני גם כן רואה מקום למצות את הבדיקה של האופציה השיקומית בתוך שב"ס, שאני לא יודעת,

דליה דורנר: אנחנו פשוט ניתן אופציה נוספת. זה הכל.

אורן אייל גזל: אני אגיד לך מה החשש שלי, אם כל מה שנגיד זה בדיוק מה שכולם אמרו עד עכשיו, נראה לי שלא יהיה שום אפקט להמלצות. זה לא אומר שזה לא יקרה. ז"א יכול להיות שסוף סוף יטפלו בבעיה של וועדות השחרורים, אני לא חושב שזה יהיה בגללנו שיטפלו בבעיה של וועדות השחרורים, כי מטפלים בזה, כי הנושא הוא מטופל. לא יודע אם טוב, לא יודע אם מהר, ויש וויכוחים וזה תקוע מכל מיני סיבות, אבל לא בגללנו זה תקוע ולא בגללנו זה יקודם. אם אנחנו באמת חושבים שהוועדה הזאת רוצה, ולדעתי זה מה שאנחנו חושבים, שהוועדה הזאת רוצה לחשוב על דרכים לצמצם את השימוש במאסר כשהמאסר איננו דרוש להגנה על הציבור, ולדעתי זאת המטרה המרכזית, אז,

דליה דורנר: כי אחרת אין צורך בוועדה, אין ערך,

אורן אייל גזל: אין צורך ברק לומר שליש, עכשיו אם את חושבת שזה צריך להיות מדורג וצריך להגיד כהמלצה שלב שני, זה פחות מטריד אותי.

דליה דורנר: אם משרד המשפטים ימליץ, יסכים גם לעניין של ההדרגה, מבחינתי זה בסדר גמור. אין לי בעיה, אם תהיה הסכמה. אם לא תהיה הסכמה,

חיים ויסמונסקי: חיים ויסמונסקי, פרקליטות המדינה. אני התלוויתי עד לא מזמן לשוקי, אלא כשהוא פרש והוא אחראי על השינוי, כשהוא פרש, הוא יצר את המצב, אני אומר את זה כהקדמה לפני שאני אגיד את הדברים לגופו של עניין, הוא יצר את המצב שבעצם הפרקליטות היום יש את שוקי שהוא נציג ממונה פרסונלי, ואני התבקשתי להמשיך לבוא, אבל אין לי מעמד חבר, אני כבר אומר את זה,

אורן אייל גזל: אני דיברתי עם שוקי ומסתבר שהאימילים ששלחנו לו באופן עקבי, פשוט לא הגיעו אליו. אני לא ידעתי שהוא החליף מייל, אף אחד לא עדכן אותנו שהוא החליף מייל. כשראיתי שהוא לא מגיע לשתי ישיבות, התקשרתי אליו, ואז הוא אמר לי: כן, החלפתי מייל. לא ידעתי על הישיבות. הוא הבטיח שישתדל לבוא מכאן ואילך, היום הוא לא יכול היה, אבל אתה יודע, אני עשיתי את כל המאמצים גם בלהתקשר אליך, כדי שיבוא נציג מהפרקליטות.

חיים ויסמונסקי: אני אומר את זה גם לכב' השופטת וגם לכל חברי הוועדה. אני כרגע מביע את עמדתי, כי אתם הזמנתם אותי, אבל מראש מסתייג ואומר שאני לא במעמד חבר. וזו חובתי, כי אני אציג את זה לפני המשנה ליועץ הממשלה,

אורן אייל גזל: אנחנו לא מקפידים על התואר.

חיים ויסמונסקי: ועוד אני רוצה לומר בעניין הזה, של השליש, אני רואה את זה ושוב, אני אמליץ ככה בעצם לרז כי הוא הקול של שר

המשפטים. אולי לשוקי, הוא אדם עצמאי היום. אני חושב, בניגוד לרוח הדברים, שנאמרה כאן, שאולי וועדות השחרורים טועות ולא פועלות בצורה נכונה או כל מיני דברים כאלה, יש לי נסיון לא מועט בוועדות שחרורים ובערעורים על השחרורים, אני מזכיר את מסקנות הראשונים וועדות השחרורים נוסחו, אני חושב שהוועדות עובדות לפי החוק היום, עובדות בצורה מצוינת, הרבה יותר טוב ונכון על פי החוק ממה שהיה לפני החוק והספקתי להופיע גם לפני החוק. כשדווקא אז זה לא היה מתנהל בצורה של קווי מדיניות ברורים, של הנחיות, של פסיקה מנחה ודברים מהסוג הזה. זה היסטוריה אישית שלי.

מעבר לכך, אני חושב שבכלל לציין בשלב הזה את האופציה המדורגת של בוא נשחרר לבתי מעבר ונרחיב את האופציה, לא נרחיב את הצורך לשחרר. אין צורך לשחרר. אין זכות לשחרר. נרחיב את האופציה כדי שתהיה אפשרות אמיתית לשחרר, ושיהיה לזה איזושהי תועלת ותוצאה של מניעת פשיעה עתידית ומניעת רצידיביזם. אני לא הייתי בשלב הזה, ובניגוד גמור בעצם למה שאתה אומר, אני לא הייתי בא ואומר, אני צריך להציע משהו יותר מרחיק לכת כדי שהוועדה הזאת תהיה שונה מאחרות. ההפך הוא הנכון. כדי שהוועדה הזאת לא תהיה ספר ששמים אותו על המדף, סליחה שאני משתמש ככה בצורה קצת בשפה כאילו בוטה, שזה לא יהיה ספר ששמים על המדף ומעלה אבק כמו לא מעט וועדות קודמות, אם ההצעות תהיינה יותר קרובות אל הפרקטיקה ואל המציאות, אני חושב שיש סיכוי רב יותר להתקבל. אז במקום להציע מראש שלושה מהלכים קדימה, בוא נשחרר באופציה לחצי או שליש פחות שנה, עם בתי מעבר ונרחיב ונתרחק מהסטאטוס קוו הקיים, לעניות דעתי, לסיכוי שזה יתממש הוא יותר נמוך. להפך, אם אני

אהיה קרוב למצב הקיים ואני אזיז אותו בשני צעדים, יש לי סיכוי להיות בוועדה פרקטית.

אורן אייל גזל: בוא נאמץ את המצב הקיים ואז בטוח שההמלצה שלנו תתקבל.

חיים ויסמונסקי: לא, אני הרי לא עושה צחוק מעצמי. אני מתכוון לזה. דליה דורנר: הוועדה הזאת קמה, כי המצב הקיים לא נראה נכון. לא נראה נכון משום שהתוצאה היא לא טובה. רוב האנשים רצדיביסטים יושבים תקופות קצרות, עולים הרבה מאד כסף למדינה ללא שום תועלת. צריך לחפש דרכים, אמצעי ענישה יותר מגוונים לתקן את המצב. המצב הוא לא טוב. לא טוב. לומר שהמצב הוא טוב, אז לא צריך אותנו. ולכן באו ואמרו, הממשלה באה ומינתה אותנו, ומוציאים המון כסף, תשאל את משרד האוצר, ללא תועלת. עפרה אמרה לנו, ש-72% רצדיביסטים זה אלה שמקבלים את אותם מאסרים קצרים, ללא תועלת, זה רע מאד המאסרים הקצרים. אנחנו צריכים כמובן, השופט עומד בפני הצורך לפי החוק להעניש, אני צריכה לתת לו יותר אמצעים. אנחנו לא יכולים לומר לוועדת השחרורים את מי לשחרר ולשופט את מי להעניש. כל מה שהוועדה יכולה לתת, לתת נתונים ולתת אמצעים. אז לא חשוב איך אתה מנסח את זה. אבל ברור שאנחנו צריכים לחפש דרך איזשהו אמצעי נוסף. שהכל בשיקול דעת. אני חושבת שיש בעיה שהוועדות לא מסיימות בכלל את תפקידיהן. זה לא שהן עובדות טוב כפי שאתה אומר, הן לא עובדות. הטופס, המסוכנות לא מגיעה וההוא לא מגיע וזה לא מגיע, זה לא עובד. אנשים לא משתחררים כשהם צריכים להשתחרר. אז מה אנחנו עושים. אנחנו שולחים אנשים ללא טיפול החוצה והם רצדיביסטים. אנחנו מוציאים עליהם המון כסף, הם מסכנים את הציבור ללא תועלת. אז זה הרעיון.



עכשיו, זה בסה"כ המלצות. אני ארצה כמובן שהפרקליטות שהיא גורם מאד חשוב בוועדה, אם שוקי ימשיך במנדט ולא יפטרו אותו, אני מקווה שהוא יבוא ויחתום, אני אשמע את הדעה, ואני נותנת משקל כבד כמובן לעמדת הפרקליטות. אבל אם אומרים לי שהוועדות עובדות טוב, אז אנחנו, איך אומרים, אנחנו לא באותו מקום, הן לא עובדות טוב, הן לא עובדות. השליש מ-60% ירד לשליש לא מפני שהן עובדות טוב, אלא שהן פשוט לא עובדות. חלק מהאנשים לא מגיע, כי הטופס לא מגיע. מבקשים חוות דעת, אז צריך חוות דעת פרטית. רש"א לא עובד, ההוא לא עובד, אז ההצהרה בשם הפרקליטות שהכל עובד טוב, היא בעייתית. איך אומרים, דוברת: אני רוצה רק להעיר על ההכרעה המשפטית, כי נשמעה כאן בדיונים הקודמים ביקורת על זה שהוועדות שהן כבר כן דנות, הן מחמירות.

דליה דורנר: בסדר, הן מחמירות כאלה ואחרות, אבל לפי ההתרשמות שלי, עיקר הבעיה שלהן שהן לא עובדות.

ענת אסיף: אבל למה הן מחמירות?

דליה דורנר: כמובן שיש גם עוד בעיה, אם חוות הדעת לא מגיעה, אם היא לא נכונה,

ענת אסיף: על זה אין וויכוח.

דליה דורנר: אבל אם זה עובד נכון, אז רוב האנשים משתחררים בכלל מפני שהם לא באים אלינו.

חיים ויסמונסקי: אבל זאת הבעיה של המאסרים הקצרים.

דליה דורנר: אם אתם אומרים שהכל טוב, ולא צריך לקצר, תראו, צריך להבין דבר אחד, וועדת שחרורים קיימת כדי לקצר. אחרת שתלך הביתה, חבל על הכסף שמוציאים עליה. בית המשפט כבר נתן את העונש הרצוי. אם הוא לא רצוי, אז צריך להגיש ערעור. זה בית המשפט שלפי החוק נקבע. הוועדה, אצלנו נדמה

לי אין דבר כזה, חוץ מאסירים בטחוניים שלא מגיעים לוועדה. בארה"ב יש עונש with out parole, זהו, שלום. אבל אם parole אז השיקולים הם אחרים ולא שיקולי ענישה. הם שיקולי מסוכנות. צריך לטפל בזה. אז יש בעיה שהירידה היא מ-60% ל-30% יש בעיה, ניהולית, עניינית, מה שאתה רוצה. כל מה שאנחנו יכולים לומר ולהציע ניהול, זה להביא בפני הוועדות את הדו"ח, כי בסה"כ עשו גם מחקרים, בדקו את זה, כל אחד בוועדה יושב אצלו בחדר ועושה את עבודתו. הוא לא רואה את התמונה הכללית. אני לו הייתי כשופטת יושבת בוועדת שחרורים, הייתי שמחה לקבל חומר שמראה לי את התמונה הכללית. יש גם בעיה, למה בדרום כן, בצפון לא, במרכז כן?

חיים ויסמונסקי: אי אפשר להשאיר את הדברים כך, ממילא כשעוסקים במאסרים קצרים אז מה שאנחנו עוסקים עכשיו, להבנתי לא רלוונטי. במאסרים קצרים זה נדון כאן בוועדה, אגב אני יכול לשתף ולספר שהפרקליטות באה מיוזמתה בלי קשר לוועדה, ובקשה לשקול הארכת עבודות שרות כדי לא להגיע למצב הזה, כי מדיניות החקיקה בעמדת הפרקליטות, אנחנו ערים לבעיה הזאת זו בעיה באמת קשה מאד, כי עד שמגיעים הטפסים, הוא מסיים את השליש. זה חד משמעית. אבל כאשר אדם נידון לעונש מאסר של עשר שנים, בעבירה שמזעזעת את הציבור, אורן אייל גזל: אפילו לשלוש שנים.

חיים ויסמונסקי: אז שאני אתן לו את האפשרות מראש להשתחרר בחצי או בשליש פחות שנה, אני אומר, צריך לחשוב על זה עוד פעם. דליה דורנר: אני אומרת כי יש אפשרות כזאת. אני יכולה לתת או לא לתת, אבל קודם כל יש שליש וזה כתוב בחוק. אז בכלל אין מה לדבר. אדרבא, עשר שנים, יותר טוב לי אולי שיצא פחות זמן עם מעברים, יותר טוב לי להגן על עצמי מאשר אני אשלח אותו

אחרי עשר שנים הביתה, אנחנו צריכים לדאוג לכך שאותו גוף שאנחנו רוצים שיתקיים, של מה שאנחנו קוראים וועדת שחרורים, יפעל נכון.

אורן אייל גזל: חיים, תראה, השאלה הבסיסית היא האם אנחנו חושבים שהמטרה של הוועדה היא לצמצם את השימוש במאסר כשהוא לא נדרש להגנה על הציבור. זו שאלה שדנו בה בפגישות הראשונות. אני יכול להגיד שהחזון של בני בגין השר לשעבר שהציע את הקמת הוועדה, היה כזה, אני יודע גם כי דיברתי אתו ואני יודע שהרקע לזה היה אותו שולחן עגול שעשו במכון לדמוקרטיה שזאת היתה רוח הדברים של חלק גדול מהאנשים, ואני חושב שכבר הסכמנו בפרק המבוא, שכבר כן אישרנו אותו, שזאת המדיניות.

דליה דורנר: כל זה כמובן לקח בחשבון את הצורך בהגנה על הציבור ונורמטיביות שבענישה, בכך שהענישה צריכה לבטא את סלידת החברה, הכל.

אורן אייל גזל: אין פה התעלמות, אבל המטרה אני חשבתי שהמטרה המרכזית שלנו, מה נשיג משהו אם יהיו לנו המלצות שיובילו לכך שיצומצם השימוש במאסרים כשהם לא נדרשים להגנת הציבור.

דליה דורנר: שיהיו כלים שיאפשרו את הצמצום הזה.

חיים ויסמונסקי: האמירה האחרונה שלי בנושא הזה, ברשותכם,

אורן אייל גזל: רק אסיים את דברי, אם זו המטרה, המלצה בטוח, אנא וועדות שחרורים פעלו טוב יותר ממה שאתן פועלות היום, נראית לי לא חשובה. לא חשובה כי כבר אומרים את זה, אנחנו לא הראשונים שאומרים ולא האחרונים, אתה צודק שהסיכוי שהיא תמומש יותר גבוה. אתה צודק. כי אנחנו לא הראשונים שאומרים את זה, כי כולם חושבים כך, אבל הסיכוי שתמומש בגללנו לא יותר גבוה, כי אנחנו לא נהיה החשובים בהקשר

הזה. ואז לא נקדם בשום צורה את המטרה שלשמה, לדעתי קמנו. עכשיו, אתה יכול לחלוק על המטרה, חיים ויסמונסקי: לא, בסדר, המטרה תקום. אני רוצה להגיד תגובה אחרונה. אני חושב שיש אבחנה להגיד רגע משהו עיוני. בסדר? אני חושב שיש הבחנה בין הצבת חלופות לעונש מאסר בשלב המקדמי, טרם גזירת הדין, כלומר, שהשופט יכול לברור חלופות, ולבין השלב אחרי שהוא כבר גזר, השופט כבר גזר, הוא הכיר את כל החלופות החדשות, הוא גזר את הדברים ולאחר מכן עדיין וועדת השחרורים יכולה לשחרר ובעצם לעקור בצורה משמעותית את המשמעות של עונש המאסר. כלומר, זה שהגיע לו עונש מאסר ובחרת עונש מאסר ארוך ולא קצר, אז כשאני מאפשר עכשיו לשחרר בחצי או בשליש פחות שנה, שזה הרבה פעמים פרקטית יוצא חצי, ואפילו יותר מחצי, אורן אייל גזל: לא פחות,

חיים ויסמונסקי: בסדר. אבל אני רואה בזה קפיצת מדרגה אחת נוספת. זו דעתי הפרטית כרגע, והנוסף מרחיק לכת יותר מאחרים. דליה דורנר: זה החוק ומדובר בשליש, ואנחנו רוצים לתת אופציה נוספת שנה או לא משנה, שליש זה הרבה, אבל בזה אתה תפנה לכנסת, או with out parole פסקו לו עשר שנים והוא ילך אחרי שבע שנים. ככל שהמאסר יותר ארוך, ככה מורידים לו יותר. זה ברור.

אורן אייל גזל: באדי, שניה אחת, אני בכל זאת רוצה להשיב. תראה, אפשר היה לתת עוד כלים בידי השופט. אני חושש שמהלך כזה לא יגרום לצמצום מאסרים. אין לנו גם בסיס מחקרי טוב להניח בעולם שזה מה שזה עושה. למה? כי בדרך כלל כלים כאלה מהר מאד מתמלאים ע"י אותם מקרים שמראש לא היו מקבלים עונש מאסר וזה גם פסיכולוגית, כשהשופט פסיכולוגית רואה את הדיכוטומיה בין מאסר ללא מאסר.

חיים ויסמונסקי: אני לא יודע, אנחנו הולכים עכשיו למהלך גדול, בית משפט קהילתי שאתה בטח מעודכן, במהלך המקביל.

דליה דורנר: אני אגלה לך סוד, שופט כשהוא נותן עונש מאסר, לוקח בחשבון שיש שליש.

ענת אסיף: נכון. כשהוא נותן מאסר קצר הוא מחשב את זה.

דליה דורנר: העובדה שכבר לא לוקחים שליש, זה הוא לא לוקח את זה היום בחשבון. אלא אם כן השופטים החדשים כבר יודעים. הדור שלי אני מבטיחה לך, והדור שלי זה לא כל כך רחוק, אמנם זה כבר רחוק, אני שכחתי שפרשתי לפני עשר שנים, תשע. אין כל ספק בדבר, שרואים את התמונה הכללית. אומרים הוא התנהג בסדר, הכל יהיה בסדר, ולא יהיה מסוכן, אני נותן לו עשר שנים, אבל אם הוא יהיה בסדר, אז הוא יצא כעבור כך וכך. אני כבר עושה את החשבון. על כל פנים any way השאלה אם אנחנו מכניסים המלצה כזאת הדרגתית, תצטרכו לקבל החלטה כל אחד לעצמו.

באדי חסייסי: אני רוצה להעיר לגבי השב"ס, כאילו הוא כאן משהו פאסיבי, כלומר, once השופט גזר את הדין, שולחים אותו למקום כזה שאין קופסה שחורה, סגורה, אף אחד לא יודע מה הולך שם ואז מוציאים אותם. אתה צריך להבין גם שעד שאתה מגיע לשליש יש בקרה של ההתנהגות שלך מהיום הראשון, מתחילת המאסר יום יום מתועד, זה פיקוח ממוסד כוללני, ואנחנו רואים את זה גם, שלשב"ס יש כלים לא רעים. אנחנו בדקנו את זה גם בתוכניות הערכה, שמראות once אתה ממקם את הטובים, אתה רואה את זה בפרוש אחרי חמש שנים אפילו. במעקב של חמש שנים, שנה אחר שנה, שהרצדיביזם שלהם קטן באופן מובהק. כלומר, כלים עובדים. כלומר, מה שכאן ניתן לשופט, ניתנה הזדמנות לתת מאסר. אתה לא יודע איזה אסיר יהיה בסדר ואיזה אסיר לא יהיה בסדר. אלה שכבר

מגלים סיגנלים טובים, צריך לחזק את זה. אלה שלא מראים סיגנלים טובים, גם ככה לא ישתכנעו. הם יישארו במאסר. הערה שניה שלך היא מה עושים, למה שניקח את הקו הזה. בואו ניקח משהו יותר מינורי, אתה צודק, בעניין הזה זה יהיה קל יותר לעיכוב. הבעיה היא כזאת: אם אתה משאיר את המצב על כנו הdefault הוא החמרה. אנחנו רואים את זה בנתונים, לאורך השנים יש החמרה, יש עליה בשעורי המאסר בישראל. זה הdefault. בעיקר כשהעבירו את השליטה מהמשטרה עכשיו למאסר לשב"ס, המשטרה לא איכפת לה כבר כמה אתה עוצר, כי גם ככה זה לא נשאר אצלי. תעצרו. מגדיל סיכון, אמנם העקומה היא זה, אבל בסוף בתי הכלא מתמלאים יותר.

לכן אני חושב שכאן הוועדה צריכה לתת, לסמן אזהרות. אפשר להתווכח על מידת הראליות של האזהרות, אבל אתה בא ואומר: זה הכיוון. הdefault ילך להחמרה. הdefault בתי הכלא יהיו עוד יותר עמוסים, זה בדוק, זה מה שקרה בחמש השנים האחרונות. אתה בא ואומר יש אזהרות לוועדה הזאת, היא אומרת זה הכיוון הלא נכון. אנחנו רוצים למשוך לכיוון השני. להגיד לך שגם שם לא? אבל לפחות אתה מושך לשם את הכוחות, כי הכוחות של מערכת אכיפת החוק בפרוש הולכים להחמרה.

אורן אייל גזל: כמה הערות לגבי נתונים. קודם כל הערה לגבי שבוע שעבר, עפרה אמרה שאין כמעט מאסרים ממושכים. ביקשתי ממנה את הנתונים כמה פעמים,

ענת אסיף: שלא הראו פוטנציאל.

אורן אייל גזל: שלא הראו פוטנציאל, אבל בכל מקרה בסופו של דבר, המקור הכי נורמאלי זה אתר השב"ס ובאתר השב"ס אתה

רואה שיש הרבה מאד מאסרים שהם מעבר לשם. ז"א אנחנו מדברים על יותר מחצי מהמאסרים.

ענת אסיף: עשית את החיתוך, בהנחה,

אורן אייל גזל: כן, עשינו פה את החיתוך, עד שנה 1800 ואז אם אתה יורד ל-600 בערך של 3-4 שנים, זה נורא קשה להבין את זה מהגרף שלהם, אבל אנחנו לא מדברים,

אסף וסרצוג: כמה?

אורן אייל גזל: 8700 מתוכם יורד החלק הארי עד חמש שנים, 5700. א. גם מעל החמש שנים זה עדיין אלפי אסירים. זה לא מספרים זניחים. וחץ מזה, עד חמש שנים זה עדיין מאפשר פוטנציאל משמעותי להפעלה. שנית, לעניין הנתונים אני חייב להודות שאני מבולבל לגמרי, תסתכל על נתוני המשטרה שמדווחת באתרים שלה על עליה גדולה בכמות המעצרים, תסתכל על נתוני השב"ס, זה מה שהצגנו,

ענת אסיף: המשטרה יכולה להציג, זה כן אולי כדאי, בלי קשר להמלצה, להחזיר לשב"ס את השאלה אם אנחנו כן רואים איזה חיתוך של מספר אסירים שיש מה לעבוד אתם, אז למה לא מצאו כאלה שמתאימים לתתי השיקום שלהם. אני לא יודעת,

רחל שרביט: זה מאד תמוה, מה שהיא אמרה.

ענת אסיף: זה עדיין מסקרן אותי, המסלול שיקום פנים שכאילו לא נמצא, אז יכול להיות שגם על זה שווה להגיד משהו. הרי זה לא סותר, אפשר גם להמליץ בדרוג או מה שתחליטו,

אסף וסרצוג: אבל המסלול של שב"ס, צריך תמיד לזכור, בשב"ס בשנים האחרונות, עפרה לא פה בשביל להגיד את זה, אבל השב"ס בשנים האחרונות משקיע הרבה יותר, לא רק משאבים הוא גם משקיע הרבה יותר מודעות. ז"א שבסוף זה צריך להתחיל משם. ברגע שאנשי שב"ס מחליטים שהם רוצים להשקיע בתקון על כל המשמעויות שלו, אז זה מחלחל למטה. אבל בסוף

תזכרו שהשב"ס, המטרה הראשונית שלו היתה, והיא עדיין וכנראה תמשיך להיות אחזקת אסירים, שלא יברחו ושלא יקרה להם שום דבר רע, ששלומם יישמר, ולכן ברגע שיש איזושהי סתירה בין התקון לבין האינטרס הזה, אז האינטרס הזה תמיד יקבע. ולכן, וזה לוקח לדוגמא את הרווחה.

רחל שרביט: היא פשוט אמרה שהם לא מצאו אסירים, אסף וסרצוג: היא דיברה דברים פרטניים שאסירים יוצאים היא מדברת נגד שיקום פרטני, שזה אסירים שכבר לקראת סוף התקופה שלהם יוצאים החוצה, מוצאים עבודה, רחל שרביט: לא לא, היא פשוט דיברה על בתי שיקום שנשמרו ריקים גם בהמשך.

אורן אייל גזל: ענת את רצית להוסיף משהו? ענת אסיף: לא, פשוט לא יודעת, יכול להיות ששווה עוד ישיבה, רחל שרביט: הכיוון שלנו, אנחנו רואים באמת שיש יותר מדי שימוש במאסרים, אנחנו לפחות בסיכום של ישיבת הוועדה, נכתב כבר שמה שאנחנו רואים זה באמת שיש רצדיביזם גבוה מאד, זה לא מביא לאיזושהו מהלך של שיקום אלא דווקא חזרתיות לנושא של מאסר ואנחנו מסמנים כיוון שצריכה להיות הפחתה ואנחנו צריכים ליצור אלטרנטיבות. אני חושבת שכבר בתוך הכלא, בניגוד למה שאסף ציטט אותם, צריך להיות סימון גם לשב"ס, שהם צריכים לשים יותר דגש על שיקום. אתה יכול לשתול משימות. כן.

אסף וסרצוג: אתה יכול לתת את הדגשים האלה, אפשר להגיד להם: חברה, שימו זרקור על זה.

רחל שרביט: בדיוק. ויכול להיות שזה מה שיקבע, בסדר, אבל אנחנו יכולים לסמן. בסופו של דבר השיקום מוכיח את עצמו יותר.

אסף וסרצוג: מידת הבריחה זה מדד,

רחל שרביט: אני יודעת, אז הוא ימדד גם על זה.



ענת אסיף: מה שהיתה ביקורת של מבקר המדינה על השיקום בשב"ס. רחל שרביט: בדיוק, שימדד גם על הנושא הזה. אסף וסרצוג: אבל עוד פעם, לזכותו של שב"ס ייאמר באמת שהוא משקיע הרבה מעצמו. הוא עושה גם הסטות פנימיות שלו, רחל שרביט: נכון, ולכן צריך לחזק את זה, כי בסה"כ כל הקורסים שהם תארו והתעסוקה, דבר שני אני חושבת שאנחנו באמת צריכים לתת לוועדה אלטרנטיבות. זה לא אומר שזו זכות שמורה אוטומטית למישהו. אלא הוא באמת צריך להוכיח את עצמו ולעבור הערכת מסוכנות, צריך ליצור הרבה מאד איזונים שגם הציבור יהיה שבע רצון, ולא תהיה תחושה של הקלה. אבל אני חושבת שיש אסירים שראויים גם לשחרור אחרי חצי שנה, משום שהם עברו תהליכים, משום שהם לא מסכנים את טובת הציבור, והאלטרנטיבה של שחרור אחרי חצי, צריכה להשקל פה בוועדה ברצינות רבה, אחרת לא הועלנו הרבה, כי תגיד, אם אתה אומר את זה על חצי אפשר להגיד את זה גם על שליש. באותה מידה, השופט פסק, הכל עמד לפניו בזמן שהוא פסק את ההחלטה, אז בשביל מה אנחנו צריכים וועדת שחרורים? ובאותה מידה שהחלטנו על שליש אנחנו יכולים לבטא את האופציה של מחצית, מבלי לסכן את הציבור, כמובן תוך יצירת האיזונים.

באדי חסייסי: אני רוצה להביא לתשומת ליבכם משהו שהוא תוצאה לא מכוונת של שב"ס יש עניינים לגבי מי ראוי להיות משוקם ומי ראוי להכנס לתוכנית שיקום, ויתרת מאסר למשל, זה שיקול מאד קריטי. אם זה חצי, אם אין לך חצי שנה, אתה כמעט לא נכנס לתוכנית שיקום.

ענת אסיף: למה, בחצי שנה אפשר לעשות הרבה דברים. באדי חסייסי: לא, סליחה, לא חצי שנה, אלא יתרת מאסר. אורן אייל גזל: אם אין לך שנה,

חיים ויסמונסקי: שנה זה גזר הדין. עופרה אמרה שהם צריכים שנה, אם הוא מגיע אחרי מעצר של שלושה חודשים, הוא לא יוצא לחופשות, ואז בעצם חצי שנה הוא לא מספיק,

באדי חסייסי: כן, ואז מה שזה אומר, אולי נמשיך, שאם הולכים למהלך כזה זה גם שהשב"ס יהיה ערוך, כדי שזה לא יביא לתוצאה שלילית של המהלך שרצה להקפיד דווקא,

ענת אסיף: כאילו יכניסו אצלם לטיפול, כי הם צופים, (מדברים יחד)

באדי חסייסי: אני לא יכול לטפל בך, כי אתה יצאת לי מפקודות האסיר.

ענת אסיף: אפשר להתחיל את הטיפול כשהוא עובר את העבירה.

אסף וסרצוג: עמדתנו ודיברנו על זה באמת, רק שלוש נקודות קטנות. אחת, לגבי הדברים גם שבאדי אמר, לגבי המעצרים, זה חשוב וזה גם מה שהצגנו בזמנו בוועדה. דרך אגב, זה מגובה בנתוני שב"ס שהם דווקא יותר מחמירים מנתוני המשטרה. ז"א אם תסתכל על נתוני המשטרה, הם מראים לך גידול יותר קטן במעצרים, נתוני שב"ס גדולים כמעט פי שתיים באחוזים, אבל כך וכך אתם רואים באמת גידולים מאד משמעותיים. דרך אגב מי שעוקב אחרי הנתונים, נתוני הכליאה, רואה שבאמת יש שיפטינג בין כמות השפוטים לכמות העצורים. כמות העצורים עולה והיום היא כבר קרובה ל-4000. כשאנחנו התחלנו בוועדה היתה באזור ה-3000 ומשהו, וזה ניכר. ז"א רואים תוצאות בשטח, לא בהכרח אבל זה ניכר. אני אומר זה משהו שא. הוועדה,

אורן אייל גזל: 4000 זה אומר חצי מהכלואים,

חיים ויסמונסקי: לא, המספרים שאתה רואה זה שפוטים. יש בסה"כ בשב"ס היום בערך בין 12.500 ל-13.000 כלואים שמתוכם בערך 4000 אסורים,

אורן אייל גזל: בלי קשר לוועדה, זה מזעזע, ששליש מהיושבים בכלא,

חיים ויסמונסקי: כן, אני אומר, גם ביחס למספר שלנו בעולם, שוב אני אומר, הוא מאד גבוה. כי המשמעות היא,

אורן אייל גזל: למחצית מהאסירים האלה אין משפט. הם לא נדונו למאסרים של 6-7 שנים.

חיים ויסמונסקי: לא, מבחינה אחוזית דווקא כמות כתבי האישום דווקא נשארה זהה.

דליה דורנר: אני רואה שמאריכים, הרי צריך להיות תשעה חודשים מכסימום, לפי התיק שאתה שלחת לי, אני רואה שמאריכים פה ב-90 יום בקלי קלות, פעם אחר פעם.

אורן אייל גזל: כולל לפני תחילת הוכחות.

חיים ויסמונסקי: לא, לפני החלטה סופית. אתמול קיבלנו החלטה על הארכה לתשעה חודשים של אדם שבית המשפט עוד לא קבע שיעצר עד תום ההליכים. הוא במעצר ביניים. גם הדיון בהחלטה אם לעצור אותו עד תום ההליכים עוד לא הסתיים ובינתיים כבר תשעה חודשים הוא במעצר, ובית המשפט העליון מאריך בעוד תשעה חודשים, דהיינו מאריך את המעצר שלו לשנה, אחרי שנה שהוא יהיה בכלא אולי יוחלט אם צריך בכלל לעצור אותו, שלא לדבר אם לפתוח בהליכים או לא.

דליה דורנר: לי אין מה לעשות, אני פרשתי. באוניברסיטה, בשביל ללמד,

חיים ויסמונסקי: אבל הוא יודע שתשעה חודשים נגמר.

אורן גזל אייל: אבל ברור, זה חלק מהעניין שאנחנו רק מטפלים בזה שיהיו עוד ועוד ביקורות שיפוטיות.

רחל שרביט: למה זה קורה?

חיים ויסמונסקי: כי צריך את התיק וטעונים וצריך את החומר ושוב אני אומר,

דליה דורנר: זה קורה מפני שמוותרים. אני זוכרת שהיה עניין עם תיאור דורון בא להתייעץ אתי ודיברנו על זה. על מעצר היום ונורא של חדרי המעצר בנתניה. הוא אמר: תשמעי, אני הולך לכתוב

שבחדרי מעצר כאלה אני לא נותן מעצר. שלום. מה את אומרת? אני אומרת ככה: תעשה תיקון. תראי, אין חוכמות, יש מנגנון יש ביורוקרטיה, כשהעניינים מסתדרים אז המנהלה כותבת דו"ח שהכל יופי ויש לנו מעצרים. ואני אומרת, כתבתי, אבל מה אני יכולה לעשות? כששופט מעצר זה לא צחוק. מעצר זה בית סוהר. אני אומרת לכל החברה שיושבים פה. ואומרים מעצר מאסר. ואני זוכרת, סטאג'רית במשטרה, הכנסתי בחור ל-48 שעות, צווארון לבן, אמרו לי תכניסי אותו ל-48 שעות, תוציאי אותו ואז תגבי ממנו עדות. אני הייתי בת 22, אני התעלפתי, האדם הזה לא היה אותו אדם, הוא התפרק. זה היה משהו נורא, זה נשאר לי בראש, אני לא אשכח את זה. מעצר זה בית סוהר. אז יש כאלה מומחים שנכנסים ויוצאים, אבל לא כולם הם כאלה.

רחל שרביט: זה הלם ואת אף אחד זה לא מעניין.  
 אסף וסרצוג: א. לא חשבתי שזה ייצור כזאת תסיסה, ויש לי אפילו נתונים, עבודה פנימית שמעידה על האיכות,  
 דליה דורנר: זה לא אומר שלא צריך לעצור אנשים. צריך, אבל אנשים מסוכנים.

אסף וסרצוג: צריך, אין מה לעשות, יש באמת גם דברים נוספים שמשפיעים כמו שאתם אומרים, אבל אני חושב שגם הוועדה טיפה מטפלת בזה. כל הנושא של בתי משפט קהילתיים ואולי טיפה חלופה למאסרים קצרים, אבל נשים את זה שניה בצד. אבל כן חשוב להגיד שזה משהו שהוא באמת קיים, אבל בהחלט צריך להתייחס אליו. עוד דבר נוסף שחשוב להגיד בנושא בתי המעבר. שני דברים: בשב"ס עולה דבר מאד קריטי בנושא של השיקום, זה שהשיקום בשב"ס הוא בתנאים אפשר לקרוא להם תנאי מעבדה. כי אין להם גרויים חיצוניים כמעט, הם נמצאים בתוך המתקנים, יש הרבה מאד מקלות וגזרים לתת להם, ואז

מה שקורה, זה שבאמת אסיר עובר סוג של שטיפת מוח במובן החיובי. ואז הם יוצאים החוצה ומגלים שלא כל מה שהבטיחו להם קורה, ושבאמת הם צריכים הרבה פעמים להתמודד יותר עם עצמם. אני חושב שדווקא בעניין הזה בתי המעבר הם קריטיים. כי לפעמים גם השליש כנראה, לא מספק את המספיק זמן, את המספיק יכולות האלה. ואז יש פה עוד איזשהו מדרג שהופך את זה להיות קצת יותר נכון. ז"א קצת יותר בריא את החזרה הזאת לקהילה, וזה כל מה שאמרתי.

דליה דורנר: אנחנו צריכים לסכם. הרי אפשר עד מחר. האם זה יראה לכם להשתמש בהוסטלים כמקום ולהכניס את האפשרות הזאת כמדרג אפשרי, לא מיד, אלא לטווח יותר רחוק, כאפשרות שאם עניין השליש, הוועדות יתחילו לפעול, יהיה להם עוד איקס זמן וגם אפשרות נוספת. מה שהם,

רחל שרביט: צריך גם להבנות את ההוסטלים האלה. אם אנחנו מדברים עליהם זה לא ההוסטלים הרגילים.

דליה דורנר: בסדר. זה חלק מהעניין.

אורן אייל גזל: רגע, למה זה נורא קריטי?

רחל שרביט: לא, מבחינת הציבור. גם מבחינת מי שישחררו.

דליה דורנר: צריך את ההוסטלים לקרוא הוסטל, זה משהו לא טוב. זה מצלצל כמו הוטל. אז לקרוא לזה בתי מעבר. אפשר לעשות משהו.

ענת אסיף: צריך להיות ישירים ולהגיד למה אנחנו מתכוונים. אנחנו מתכוונים לאותם הוסטלים שקיימים היום ובתנאי שיעבדו כמו שצריך ויהיו מספיק, אנחנו מדברים על הקדמת השחרור המוקדם, אנחנו מדברים בדיוק על זה.

אורן אייל גזל: לא, הקדמת השחרור המוקדם למתקן סגור, זה משפיע,

דליה דורנר: אנחנו לא משחררים.

אורן אייל גזל: לא משחררים אדם לקהילה כשהוא עובר להוסטל.

ענת אסיף: נכון, אבל יש גם כאלה שמשתחררים היום בשליש, אורן אייל גזל: נכון, אבל יש כאלה שלא משתחררים בכלל. זה חשוב, דליה דורנר: זה לא מה שיש היום ולכן צריך להסביר בדיוק, לכן אני קוראת לזה בית מעבר. כי זה לא מה שאת אומרת. אני לא משחררת אותו על תנאי. אני לא משחררת אותו, אלא נותנת לו קצת חופש. ולכן אני לא משחררת.

רחל שרביט: אבל הוסטל זה לא מקום סגור, זה מקום פתוח. אורן אייל גזל: מקום סגור לא במובן הבטחוני, מקום שאסור לו, דליה דורנר: מקום מפקח.

רחל שרביט: והוא יוצא החוצה לעבודה. דליה דורנר: הרי גם מהכלא, מה שהם קוראים שיקום, הוא עדיין בכלא אבל יוצא, עצם העובדה שהוא יוצא לעבודה, עדיין לא נותנת לו חופש. חופש זה חופש. אתם יודעים מה זה חופש? שהוא עושה מה שמתחשק לו.

באדי חסייסי: מי בעל הסמכות. אורן אייל גזל: לא, זו כבר שאלה אחרת. זו הגדרה אחרת. דליה דורנר: אנחנו צריכים להחליט מי בעל הסמכות. רחל שרביט: תראו, אסירים ברשיון זה, אורן אייל גזל: אני לא יודע איך לצאת מזה, אבל באוצר מתעקשים שאני לא אכתוב רש"א. תגיד מה לכתוב שם. מי מפקח על ההוסטלים? תנחה אותי איך לכתוב ואני אכתוב.

אסף וסרצוג: ברור, עצם ההחלטה שאתה אומר, אנחנו כבר מבינים שזה לא יהיה שב"ס. ז"א אנחנו מבינים שאנחנו רוצים שזה יהיה משהו, ולכן נראה לי שזאת ההכרעה. שזה יהיה הגורם המקצועי.

דליה דורנר: מה אתה ממליץ, שזה יהיה הגורם המקצועי, אסף וסרצוג: הגורם המקצועי בתוך משרד הרווחה. דליה דורנר: בסדר. אנחנו לא נתווכח עם משרד האוצר.

אסף וסרצוג: בסוף אם זה יהיה שרות נפרד, או רש"א או כל קונסטלציה אחרת שתוחלט,

רחל שרביט: תגיד ככה, לא בתוך אלא באחריות משרד האוצר. ובאחריות משרד הרווחה.

אסף וסרצוג: זו כבר סמנטיקה.

רחל שרביט: אבל אם הוא כותב את המילה באחריות, רש"א היא באחריותי, לא בתוך המשרד, אבל באחריות המשרד.

דליה דורנר: זה דבר מוסכם.

אורן אייל גזל: אנחנו מסכמים שאני אנסח, אני אקצר מאד קודם כל כי הערתם לי בצדק שיש יותר מדי סקירות בפרק, אז נקצר מאד את הסקירות, אני אנסה להבהיר את הנושא של שחרור מוקדם ושחרור להוסטל. אני אפיץ את הטיוטות, אתם תצטרכו לשלוח הערות.

רחל שרביט: צריך לקבל גם את אישור הממונים עלינו.

אורן אייל גזל: ברור שתצטרכו לקבל את אישור הממונים. ואת יודעת. אני אגיד יותר פשוט מזה,

ענת אסיף: גם את צריכה?

רחל שרביט: לא, אבל רק להגיד,

אורן אייל גזל: אם היועץ המשפטי המשנה לו, שר המשפטים ושר הרווחה יתנגדו להמלצות האלה, אנחנו נכתוב אותן עד מחר, ולא משנה, זה יהיה קישוט נחמד.

רחל שרביט: במשרד הרווחה לא יתנגדו, זה רק עניין של תקציב, אם יתקצבו את הדברים האלה.

אורן אייל גזל: אבל זה חלק מההסכמה עם האוצר.

דליה דורנר: בסדר. אני חושבת שמה שגיבשנו פה הוא מתקבל על הדעת של כולם,

ענת אסיף: אבל יהיה איזשהו נימוק, כי עשינו איזשהו שיפט מהפעם הקודמת, בין היתר בגלל השיחה המקדימה שהיתה לך עם

האוצר, שהורדנו בעצם מהדרך אפשרות שיהיו בתי מעבר לדיון ששב"ס מנהל או משהו כזה, צריך איכשהו להסביר את זה, כי זה נשמע ככה מתבקש.

דליה דורנר: השב"ס לא מנהל בתי מעבר. הוא מנהל בתי כלא, בתוכם יש לו לפני שהוא שולח אדם הביתה הוא שולח אותו לעבוד והאיש חוזר להיות בכלא. הוא בכלא. כמו שהוא שולח אותו לחופשה. זה סידורים פנימיים שלו. אנחנו מבקשים איזשהו מצב ביניים שוועדות השחרורים יקבעו אם האיש מתאים כמובן, ששם הוא לא יהיה כלוא, אבל הוא לא יהיה חופשי, הוא לא יהיה בחרות. רחל שרביט: יש בזה נימוק נוסף, השב"ס, הוא ממש שרות בתי סוהר לעומת זאת רש"א או מי שלא יהיה, יהיה oriented לשיקום, דליה דורנר: בוודאי, בוודאי. אתם בוודאי לא זוכרים אבל היה פעם נציג בתי סוהר שכולו היה אוריינטד לשיקום, עד שברחו מכלא שטה אסירים, ואז הם פיטרו אותו ושמו איזה גנרל שיפקח ואמרו:

אסף וסרצוג: בשב"ס זוכרים את זה טוב מאד.

דליה דורנר: תפקיד ראשון של שרות בתי הסוהר, הוא שהאסירים יהיו בבית סוהר. וכל האוריינטציה השתנתה. זה היה לפני כמה שנים טובות, אבל אני עוד זוכרת את זה. אני חושבת שהייתי סטודנטית. ואצלם זה הפך להיות לחלק מהמסורת שלהם מההבנה שזה לא התפקיד שלהם. הוא היה באמת בחור מומחה לעבודה סוציאלית, חרמון,

רחל שרביט: היה לו איזה שם משפחה, חרמון:

דליה דורנר: כן. והם ברחו מכלא שטה. שמו היה חרמון.

אורן אייל גזל: הנימוק האפשרי הוא אם לצטט את ענת, אנחנו צריכים לכתוב באמת מה שאנחנו מתכוונים אליו.

דליה דורנר: הייתי סטודנטית ואני זוכרת את זה.



רחל שרביט: במילא ההגדרה יכולה להיות בפנים אותו דבר, למה שלא יקראו לזה בתי מעבר?

אורן אייל גזל: אפשר לקרוא לזה, הבעיה היחידה אם לקרוא לזה בתי מעבר זה שנצטרך בחוק שיתקנו אותו, לעשות תיקון הרבה יותר מסובך, כי איך תבחין את בתי המעבר? ומה יהיה אם אדם צריך להשאר בבית מעבר גם מעבר לשליש? בסופו של דבר אם את תגדירי את זה כדבר שהוא חדש לגמרי, זה יסבך בהמון מובנים מנהליים, הן בעניין של ניסוח החוק והן מבחינת האוצר.

דליה דורנר: לא איכפת לי לקרוא לזה בשם, אבל כאשר אני אתאר בדו"ח שלי למה אני מתכוונת, אני יכולה להשתמש בשם בתי מעבר. כדי להסביר שאני מקווה, לא חשוב שאח"כ תקרא לזה הוסטל, שאני רוצה איזשהו מוסד שהוא בין הכלא, לשליחתו של האיש הביתה ללא כל מגבלות על תנאי עם מגבלות כאלה ואחרות, ועדיין הוא אחראי על עצמו. פה הוא לא אחראי על עצמו הוא בפיקוח. כלומר, מהכלא של פיקוח מוחלט, לתת לו חבל יותר ארוך.

ענת אסיף: זה מתאר גם את ההוסטלים הקיימים שמשחררים אליהם בשליש אפשר לקרוא להם בתי מעבר. כי אולי זה ישכנע את וועדות השחרורים לשחרר אליהם יותר. כי הם יגידו, אה, אנחנו לא משחררים אותו להוטל.

דליה דורנר: זה מה שאני אומרת, אפשר לקרוא להם כך, בעזרת השם. לא לא זה בעזרת השם, זה מה שאני הצעתי.

אורן אייל גזל: טוב, עכשיו, הנושא האחרון, זה המאסרים הקצרים. שוב, ההחלטה הראשונית שצריכה להתקבל פה היא לא על הפרטים, אלא על העיקרון אם רוצים אותו או לא, שזה עלה פה מהדיון, כבר לפני שנה. הרעיון היה תזכורת להחליף בעצם,

רחל שרביט: להמציא משהו חדש.

אורן אייל גזל: לא בדיוק. לא בדיוק, דווקא בשני המקרים זה לא ממש המצאת משהו חדש. גם פה מדובר בעצם לקחת את המנגנון של השל"ץ ושל צו המבחן ולעשות אותו יותר חזק, אפקטיבי, אינטנסיבי, באופן שיאפשר לו להחליף גם את עבודות השרות. זה לא איזה מערך חקיקתי חדש, זה לא להקים גופים חדשים. זה לא לבנות תוכניות חדשות. זה אותם גופים שאותם מנהלים את נושא המבחן והשל"ץ, יוכלו לנהל אותו במתכונת אחרת, יותר שעות, תקופה יותר ארוכה, כחלופה לעבודות שרות. כשהסיבה דרך אגב, אני חייב להיות כן. השאלה עד כמה זה יצליח להחליף מאסר. אני די סקפטי.

ענת אסיף: אתה מתאר את זה כמשהו שהוא בין של"ץ לעבודות שרות, אז הוא לא יחליף את עבודות השרות, לפחות באינטואיציה הוא לא יבוא למישהו,

אורן אייל גזל: אז יכול להיות שהרעיון הוא לא טוב. ויכול להיות שאין בכלל צורך להחליף עבודות שרות ויכול להיות שצריך להשאיר את עבודות השרות. חלק מהרושם שקיבלנו פה שיש בעיה קשה עם הדרך שבה עבודות שרות מנוהלות.

חיים ויסמונסקי: אתה מציג את זה בצורה מאד פסימית.

אורן אייל גזל: נכון, ועפרה ניסתה מאד לתקן את זה במספר מפגשים ובמספר שיחות שהיו לי אתה לבד וגם פה בוועדה, ולהגיד שמה שבעצם הממונה על עבודות שרות התכוונה לומר, היה שבתי המשפט, וזה גם מה שניסתה להשיג, היא באה עם איזו אג'נדה שבתי המשפט מעבירים אליה אנשים לא מתאימים. האנשים המתאימים זה יופי, הבעיה היא עם האנשים הלא מתאימים.

דליה דורנר: אני הבנתי שבמקום מאסרים קצרים צריך לתת מאסרים ארוכים. זה היה ברור לגמרי.

חיים ויסמונסקי: יש לה בעיה ניהולית, אפשר לומר, שהיא לא מצליחה למצוא מעסיקים מתאימים והיא לא מצליחה לאכוף וכו'. ז"א הבעיה שלה היא,

אורן אייל גזל: כל זה אומר מנהל שרות המבחן, תנו לי עוד אנשים. וכמובן גם משאבים. אבל תנו לנו, אנחנו מוכנים להתמודד גם עם מקרים יותר קשים והממונה על עבודות שרות אומרת לנו, אם לא תעבירו לי, אני לא אוכל להתמודד עם המקרים הקשים.

דליה דורנר: הם לא חושבים על מה הם מדברים.

אורן אייל גזל: אני לא יודע. זה היה כיוון ההמלצה. עכשיו, אני מודה, זה לא ממש פתרון למאסרים קצרים זה יותר אולי פתרון לעבודות שרות ואולי לא צריך להכנס לזה.

ענת אסיף: היא כתבה בעמדה שלה שהם מוכנים, שהם חושבים,

אורן אייל גזל: גם להכניס טיפולים לתוך עבודות השרות. על זה אפשר להתפש. אז יכול להיות שזה הפתרון, יכול להיות שלא צריך פה משהו יותר מזוירי. אני רק אומר, אנחנו לא יודעים איך לצאת מבעיית המאסרים הקצרים. והסיבה שאנחנו לא יודעים זה שכל עוד ניתן לבתי המשפט עוד כלים ואפילו ניתן לו עוד כלים אין לנו שום סיבה טובה להניח שהוא ישתמש בהם. והיתרון של מה שאנחנו עושים באמת עם וועדות השחרורים שזה גם החסרון לדעתך, אבל זה לפי דעתי היתרון מבחינתנו, שזה לא משפיע על שיקול הדעת השיפוטי. אנחנו לא אומרים לשופטים תחליטו אחרת. אנחנו אומרים, אתם תחליטו כמו שאתם מחליטים היום, ובסוף יהיו לנו פחות מאסרים. אבל אם אנחנו עובדים על מאסרים קצרים אין לנו דרך לעשות את זה.

חיים ויסמונסקי: אתה לא חושש שבתי המשפט לא יעשו בזה שימוש, אתה חושש שבתי המשפט יעשו בזה שימוש כדי להחמיר במקרים

הקלים יותר. ז"א שימוש לא כפי שאתה חושב שראוי. אבל זה לא שלא יעשו שימוש.

אורן אייל גזל: נכון. לגמרי. לגמרי. או כדי להחמיר או אפילו כדי סתם להחליף דבר שהוא לא בהכרח יותר חמור ביותר קל. אז מכל הסיפור של מאסרים קצרים, והיו לנו המון רעיונות אם אתם זוכרים, כבר עבר המון זמן מהפעם הקודמת שדיברנו על הנושא, יותר משנה, אבל מכל הסיפור אנחנו מגיעים לכך שעומדת היום על הפרק המלצה בסה"כ להחליף את עבודות השרות בשל"ץ.

דליה דורנר: האם ההחלפה הזאת של עבודות השרות לפי דעתכם, לפי הנסיון שלכם, תביא לכך שהשופט במקום לשלוח אדם למאסר קצר, ייתן לו עבודות שרות. אם לא,

אורן אייל גזל: את השרות החדש.

דליה דורנר: את החדש. כי את השרות הישן הוא יכול היה לתת והוא לא נותן. הוא משאיר את זה רק לאנשים מכובדים. אם מותר לי בלשון דבדיחותא. זה בסדר.

רחל שרביט: להערכתי זה נותן לשופטים איזשהו מוצא. גם להטיל מאסר וגם לאפשר לו להיות בקהילה ולעשות עבודות שרות.

דליה דורנר: האם את חושבת על פי הנסיון שלך, אם תהיה לו אופציה כזאת, האם זה,

רחל שרביט: אני חושבת שלא.

אורן אייל גזל: יכול להיות שאת צודקת. השאלה היא,

רחל שרביט: אני גם אומרת שקציני מבחן, איפה שהם יכולים, ימליצו על של"צ. הם ייתנו את האופציה,

אורן אייל גזל: אבל היום קציני מבחן לא ממליצים על של"צ גם במקומות שהם היו רוצים את זה מהטעם הפשוט שהם מבינים שזה לא ריאלי לאור חומרת העבירה יש,

23.12.2013

דליה דורנר: לאור חומרת העבירה גם אני לא רוצה שיתנו, כי יש מאסר, מאסר נותנים לא מפני שזה בתור אנטיביוטיקה, אני זוכרת שאמר לי את זה איזה בחור, אבל השופטת, המאסר הוא לא טוב בשבילי. אמרתי לו חביבי, זה לא אנטיביוטיקה. אתה שדדת או אני לא יודעת מה, אז יש לזה עוד מטרות. הבעיה הציבורית, האדם נענש, החברה לא יכולה לקבל את זה שהוא הולך הביתה, מפני שזה טוב, אז יש דברים כאלה, אבל אדם שעוצרים אותו לחודשיים, זה מה זה? זה כדי לפעמים, אם רוצים להראות, זה דבר נורא, אבל ב-90% זה לצאת,

אורן אייל גזל: בעבירות שאנחנו לא יודעים לטפל בהן, זה לא נדיר. השב"כ עוצרים לחודש חודשיים כל הזמן,

דליה דורנר: שב"כים זה סיפור אחר.

אורן אייל גזל: הם לא בלופ הזה כי לא נוכל לטפל בהם בכל מקרה. דליה דורנר: זה דבר אחר, הם בכלל לא פושעים, הם באים לעבוד ואנחנו לא טוב לנו עם זה.

רחל שרביט: להערכתי לא צריך לבטל את האופציה של עבודות שרות. מוטה קרמניצר: זאת גם בעיני הבעיה, אנחנו לא הפחתנו מזה שזה בא לבחון עבודות שרות. באיזשהו שלב, אם אני משחזר נכון את המהלך, בהתחלה היה מדובר, לא הכרענו בעניין,

אורן אייל גזל: לא, לא הכרענו. גם פה זה לא מוכרע. מוטה קרמניצר: אבל כשאתה מציג את זה אתה אומר זה במקום עבודות שרות,

דליה דורנר: במקום מאסרים קצרים. אנחנו חשבנו שזה עוד אמצעי, ולא במקום,

מוטה קרמניצר: אני הייתי חוזר לרעיון הזה המקורי שזה יהיה בנוסף. דליה דורנר: שיהיה תיקון חוק, אמצעי נוסף, ויהיו לנו עבודות שרות. יש לנו עכשיו ככה: יש לנו שרות לתועלת הציבור, יש לנו עבודות

שרות שהן מאסר שמרצים אותן בדרך של עבודות שרות ויהיה

לנו מה?

אורן אייל גזל: מאסר בקהילה שלא ניצלתי. אבל השאלה שלי למה. מה אנחנו נפיק מזה. ז"א קודם כל, האם אנחנו מדברים פה על עונש במדרג חומרה, גבוה יותר מעבודות שרות או נמוך יותר נמוך יותר. אז אתה יוצר פה עוד משהו במדרג, קודם כל זה לא לצמצם מאסרים קצרים. זה כבר מוסכם אם ככה.

מוטה קרמניצר: לצמצם עבודות שרות.

אורן אייל גזל: אולי לצמצם עבודות שרות.

מוטה קרמניצר: זה לא רע.

ענת אסיף: לא, אולי זה יעשה באמת אפקט של אנשים שילכו לעבודות

שרות, יישלחו לצו הענישה החדש, ואז אנשים למעשה, אולי,

חיים ויסמונסקי: זה אולי לא, אבל בפסיכולוגיה של שופט ושל תובע, אני

יכול לומר, הרי זה שאנחנו קוראים לזה מאסר עבודות שרות,

כשהשופט נותן את זה, וחוות הדעת היא בדרך כלל חיובית,

אתה יודע מראש שיש סיכוי שהיא תהיה חיובית, חוות דעת

הממונה, אז זה לא מורגש מבחינת רשויות התביעה, אני חושב

שגם מבחינת השופטים, כשהם שלחו בן אדם למאסר, ולעומת

זה התיוג המשפטי הפורמאלי הוא של מאסר, אבל לשופט,

דליה דורנר: יהיו כל ההשלכות של מאסר, החברתיות, זה לא ככה, נניח אם

אומרים לך קלון, אז זה מאסר, אם יש לך עבודות שרות או

אין לך עבודות שרות, מאסר יכול להיות לך גם קלון עם זה.

חיים ויסמונסקי: אבל בגלל שבפסיכולוגיה, לצורך העניין של השופט זה לא

באמת נעשה, אז נראה לי שלא תהיה הרחבת הרשת שאתה

חושש ממנה, אלא להפך, תהיה הסטה, לא למאסרים קצרים

לעניות דעתי, כן לעבודות שרות. אני חושב שיש פה איזה הישג

מסוים.

חגית לרנאו: הרי כל הסיפור התחיל מזה שחשבנו להמליץ על להרחיב את עבודות השרות מחצי שנה לשנה או לתשעה חודשים, ואז היתה התנגדות מאד חזקה של שב"ס ומתוך זה קם רעיון שאולי בכלל נוציא את זה משב"ס ונמצא לה נישא. אבל דווקא בתור מה שקרה ממש עכשיו בדרך, את המסמך של שב"ס, יכול להיות שאפשר לחזור לרעיון המקורי של להמליץ על להרחיב את עבודות השרות. כי אני חושבת,

דליה דורנר: להרחיב במקום חצי שנה תשעה חודשים?

חגית לרנאו: תשעה חודשים או שנה,

אורן אייל גזל: ולהוסיף מרכיב טיפולי. שזה חשוב.

חגית לרנאו: ולהוסיף מרכיב טיפולי. זה בוודאי חשוב.

אורן אייל גזל: ומי ינהל אותו דרך אגב?

חגית לרנאו: הייתי ממליצה על שיתוף פעולה.

אורן אייל גזל: אז זה השב"ס צריך.

חגית לרנאו: לא, שב"ס בוודאי ינהל את החלק,

אורן אייל גזל: אני שואל על המרכיב הטיפולי, האם היית ממליצה ששב"ס

יעשה תאומים עם שרות המבחן לצורך?

חגית לרנאו: למה לא?

רחל שרביט: אבל שב"ס יודע לנהל תפעולית, יש לו מספיק עובדים

סוציאליים, ובסה"כ יש להם אחריות מקצועית. אני חושבת

שאם שב"ס לוקח את זה וזה מאסר וזה בסדר, כי זה בעצם

מאסר שמבוצע בעבודות שרות. הוא יכול גם לתת את ההיבט

הטיפולי. רק צריך לתקצב אותו על הטיפול ולא צריך לשים לו

אדון מעליו או מתחתיו.

חיים ויסמונסקי: אורן, מכיוון שהפרקליטות בקשה ממשד המשפטים,

מייעוץ החקיקה לבחון את האופציה, בלי קשר לוועדה, אבל

לא באופן ישיר, ביקשנו את זה, קיימנו דיון בעניין הזה,

דליה דורנר: להאריך את המאסר,

אורן אייל גזל: להאריך את עבודות השרות, ולהגיע עד תשעה חודשים. זו היתה ההצעה שלנו וללוות אותם בטיפול. אנחנו מצטרפים לזה.

חגית לרנאו: וצריך שיהיה.

אורן אייל גזל: יש טעון שאומר בתיק של גרימת רשלנות בתאונת דרכים, שהשופט יודע שזה לא תיק למאסר, אז הוא נותן ששה חודשי עבודות שרות, עכשיו הוא ייתן תשעה. זה טיעון שאתם הבעתם בדיון הפלילי שקיים.

דליה דורנר: היתה לו תאונת דרכים, מה אתה רוצה שהוא יעשה? אורן אייל גזל: לא, אבל אז זה אומר שכל אימת שהשופט רצה לתת ששה חודשים, הוא ייתן עכשיו תשעה.

דליה דורנר: ייתן תשעה וכולם יהיו מרוצים.

חגית לרנאו: הטעון של ההרחבה יגרום לזה שעבודות השרות יהיו ממושכות יותר ולא שתלקח אוכלוסיה שנשלחת לכלא וייתנו לה עבודות שרות. אבל אי אפשר. האמת שאי אפשר לשלול את הטעון הזה. דליה דורנר: זה יכול להיות רעיון הרעיון המרכזי שמושך אותי לזה הוא, שאפשר יהיה אז גם לתת טיפול לאנשים. אני לא אומרת שהוא תאונת דרכים, אבל אולי איזה סוג עבירות שכן צריך טיפול, לאנשים צעירים שרצוי לעשות טיפול.

אורן אייל גזל: ואולי זה גם יפתור את הבעיה, ככה לא יהיו מאסרים קצרים של פחות מתשעה חודשים ועופרה תוכל לקבל בגינם. רחל שרביט: נכון, תשעה חודשים אולי למי שלא מסוכנים, אפשר לעשות כעבודות שרות.

אורן אייל גזל: היא רצתה מאסרים יותר ממושכים.

חגית לרנאו: אבל אז צריך לשמוע את העמדה של שב"ס. אני מקווה שהם לא יתנגדו.

אורן אייל גזל: א. אני עשיתי הכל כדי לשמוע.

דליה דורנר: ככה לא נשמע כלום, תכתוב להם אם הם מתנגדים.



אורן אייל גזל: חוץ מזה הם כתבו בעצם, לפחות לגבי המרכיב הטיפולי, הם עכשיו הולכים על זה.

דליה דורנר: הם דווקא רוצים.

רחל שרביט: היא אומרת את זה בנקודה מסוימת, יתכן שיש מקום לאשר במסגרת עבודות שרות גם טיפול כחלק מעבודות שרות.

אורן אייל גזל: בסדר, על זה דיברנו, אנחנו בסופו של דבר די הבאנו אותם לזה, אני מניח, כי הם חששו מהחלופה, אבל בסדר, יופי, חגית לרנאו: אבל אם ככה, אני בעד שנמליץ להגביל את זה לשנה ואז אולי יסכימו לכתוב תשעה חודשים וזה יהיה מן סוג של שיפור.

אורן אייל גזל: לא הבנתי.

דליה דורנר: בסוף הכנסת קיבלה תשעה חודשים.

חגית לרנאו: הבעיה היא למעשה, לא, זה הגיוני, כי הנסיון למצוא פתרון למאסרים קצרים, ומאסרים קצרים, קודם דיברנו על מאסרים עד שנה, אני לא רואה,

דליה דורנר: שנה ומורידים לזה שליש,

חגית לרנאו: בעבודות שרות לא מורידים שליש.

דליה דורנר: אה, לעבודות שרות לא מורידים? אה, זה גם שאלה מעניינת.

אורן אייל גזל: זאת גם שאלה מעניינת, למה שבעבודות שרות מעל שלושה חודשים לא יהיה שליש,

דליה דורנר: כי אף אחד לא הגיש בג"ץ.

אורן אייל גזל: לא עניין של בג"ץ, שיהיה חוק. למה שלא תהיה אפשרות לנציב, כמו שיש לו סמכות לגבי כל אסיר בין שלושה לששה חודשים לקצר לו בשליש? אפשר לצרף את זה להמלצה של השליש. אני רוצה להגיד שיש בזה גם הגיון נוסף, כי אם הממונה על עבודות שרות מתלוננת כל כך על חוסר שיתוף הפעולה של עובדי השרות, אז הנה כלי מצוין לעודד שיתוף פעולה של עובדי השרות. הם ידעו שיש להם שוט יותר מיידי מאשר שאולי יחזירו אותם לכלא, דבר שבקושי קורה, אלא

שלא ימליצו על שליש, כי לא היתה התנהגות טובה בעבודות שרות.

ענת אסיף: אבל אז אתה שולח מישהו לענישה שהיא אוריינטציה שיקומית, אז ממה אתה משחרר אותו בעצם? אורן אייל גזל: נתחיל מזה שעבודות שרות היום לא מוגדרת כיום כאוריינטציה שיקומית. עבודות שרות לא מוגדרות כיום, רחל שרביט: האוריינטציה היא שאתה לא יושב בין כתלי הכלא שמשם צריך לשחרר, הוא עושה עבודת שרות, שיעשה את עבודת השרות, זו התשובה.

אורן אייל גזל: אני לא בטוח. אני חושב שיש בזה גם אמצעי משמעותי וגם יקטין קצת את החשש שההגדלה לתשעה חודשים תגדיל את משכי התקופות באופן סיסטמאטי וגם ייתן כלי בידי השב"ס למשמע את עובדי השרות.

(מדברים יחד)

אורן אייל גזל: אבל אומרת לנו הממונה שזה נורא קשה. אני לא יודע. זה עוד כלי. לא, ענת, תגידי.

ענת אסיף: לא, אני אומרת שזה עלה עכשיו. לי זה קצת מוזר, אתה מביע עמדה ולי זה עוד מוקדם להביע עמדה.

דליה דורנר: אבל אני חושבת שיש הסכמה להציע מן טיפול הגדלה, אולי אפשר לשנה, כי אומרים לי שפחות משנה זה לא רציני לטפל, לא מוכרחים לתת שנה, אפשר לתת חצי שנה, אבל זו אופציה אפשרית עם טיפול. כלומר, נדמה לי, שזה סביר.

חיים ויסמונסקי: זה לא סוד לכתוב שזה בין היתר גם פותר, ז"א דרך אגב זה פותר את הבעיה שאין היום אפשרות שיקום למאסר קצר. אני לא רואה בזה משהו שצריך כאילו להסתיר מאחורי, אפשר להגיד את זה ברחל בתך הקטנה.

אורן אייל גזל: הבנתי. כנימוק לכך שאנחנו רוצים,

חיים ויסמונסקי: כאחד הנימוקים לאו דווקא היחיד, אבל אחד הנימוקים כן. לא מצאנו פתרון לבעיית המאסר הקצר מבחינה זאת,

דליה דורנר: שאי אפשר לטפל בו, אני שולחת אותו למאסר בעבודות שרות לתקופה יותר ממושכת ואני יכולה לטפל בו, והחברה יוצאת נשכרת וכמובן מבחינת הפגיעה בו, יש גם פגיעה, כי נרשם לו שיש לו עונש מאסר. עבודות שרות זה לצורך שוטף, אבל לצורך עתידו יש לו מאסר. זה נושא איזוני.

באדי חסייסי: השאלה אם ההארכה לא תיצור התנגדות, כי מה שאנחנו הורגלנו אליו, זה שמהעונש הזה הוא הפך את החיים גם של האסיר לבלתי אפשריים. לא מקבלים אותם לאיזושהי מעטפת, זה כאילו אתה גם בפנים וגם בחוץ.

דליה דורנר: להפך, אני נותנת לו גם טיפול. זה הרעיון. אני נותנת לו טיפול. לא לא, עניין הטיפול ממסגר אותו.

באדי חסייסי: כן, זה כבר משהו מה שאנחנו קוראים, שהמעטפת הזאת היא לא טובה,

דליה דורנר: אין לו בכלל מעטפת, הוא צריך לעבוד. ועכשיו אנחנו נותנים לו אפשרות, לטפל בו, ללמד אותו.

אורן אייל גזל: מה שבאדי אומר, זה שהאנשים העניים שנשלחים לעבודות שרות, ולא יכולים לפרנס את המשפחה, יהיה להם יותר קושי לבצע תשעה חודשים של עבודות שרות, ויכניסו אותם לכלא בגלל זה. כי בסופו של דבר, אחרי ששה חודשים שהם בעבודות שרות והמשפחה שלהם לא מתפרנסת מזה, מתפרקת, כי אין משכורת,

דליה דורנר: אמרו לך שהחברה האלה לא אלה האנשים המכובדים שלהם גם אין בעיות כלכליות, והם ממילא לא עובדים. והעבודות נותנות להם הרגלי עבודה.

רחל שרביט: אם הם היו בכלא ממילא לא היו יכולים להתפרנס.

אורן אייל גזל: נכון. אבל אז אין להם מה להפר. את צודקת.

דליה דורנר: לא, אנחנו צריכים להבין על איזה קהל אנחנו מדברים.  
 רחל שרביט: ולכן, כשמציגים את זה ייקחו את זה בחשבון, וגם כשנותנים להם תוכנית טיפול, היא תבנה בהתאם ליכולות שלהם.  
 דליה דורנר: כאשר הוא לא מגיע לעבודה, זה לא מפני שהוא עובד בשכר, אלא מפני שהוא שוכב לישון ובלילה הוא יוצא לפרוץ. זה המכשול.

באדי חסייסי: אני חושב שצריך להגדיר את קהל היעד. אנחנו מפעילים את הסעיפים של אותו עו"ד בכיר שעושה תאונה, הרי את שזה רוצים למנוע, רוצים להגיד לא, תכניסו גם את האוכלוסיה החלשה לתוך זה.

דליה דורנר: אני חושבת שכאשר אני מאפשרת טיפול, אני מדברת גם על האוכלוסיה החלשה שזקוקה לזה.

באדי חסייסי: צריך לקחת בחשבון שלא ליצור קרימנזציה לפלג הזה, כמו שאמרנו, יש פה אוכלוסיה שהסיכוי הוא,

דליה דורנר: הטיפול הוא פה בעיני עיקר, והשנה מאפשרת טיפול.  
 באדי חסייסי: טיפול זו מילה מאד יפה. השאלה מה מתכוונים בה.  
 דליה דורנר: אני אגיד לך מה אני רואה בזה. מה עושים בכלא? בין הטיפול יש אנשים שמאמנים אותם ומלמדים אותם קרוא וכתוב, מלמדים אותם משהו. מלמדים אותם שצריך ללכת לעבוד.

באדי חסייסי: הכלא כמה שזה קשה, ההנחה היא שהוא יתקן, בכלא לפחות האסיר יושב, מקבל את האוכל שלו, יש לו עיסוק. שם זה מצב ביניים,

דליה דורנר: הוא תמיד יכול לבקש את הכלא.  
 באדי חסייסי: הוא זקוק לאיזושהי מעטפת שצריכה לעבור את המכשול הזה.

דליה דורנר: הוא עדיין יבחר את החרות החלקית, תאמין לי.  
 רחל שרביט: אבל צריך גם לתקצב את זה בהתאם. כי אם אתה צריך לבנות לכל אחד תוכנית שמתאימה לו, על מנת שהוא לא ייכשל,

אחרת מה הועלנו? אנחנו רוצים הרי שהוא יעמוד בכל מה שנדרש.

דליה דורנר: אני חושבת שכאן הסיפור הוא, ולכן לפי דעתי צריך תקופה יותר ארוכה, זה אפשרות טיפול. אם אני נותנת במקום כלא עבודות שרות עם טיפול, שבכלל ללמד אותו לעבוד, לעשות משהו, משהו שעושים בכלא, לעשות את זה גם בחוץ, אז יש לזה ערך. אם לא, זה מתאים רק לעו"ד שהיתה לו תאונת דרכים. ואשתו כותבת אח"כ ספר.

אורן אייל גזל: טוב, אני אנסח ברוח הזו, אני לא יכול להגיד שאני לגמרי שלם עם המסקנה של ההארכה, דליה דורנר: והיא גם מתראיינת על הספר. חיים ויסמונסקי: ביום שישי בבוקר, גם אני שמעתי את זה. דליה דורנר: כן, הייתי בדרך לישיבה. יחד שמענו.

אורן אייל גזל: בקיצור, אני לא לגמרי שלם עם הנושא של הארכת התקופה, בגלל החשש הגדול שזה רק יגרום לכך שאנשים במקום ששה חודשים יהיו תשעה חודשים, ואם ייגזרו עליהם תשעה חודשים אז הסיכוי שהם יפרו יותר גדול ואז בסוף דווקא נגדיל את אוכלוסיית הכלא בצורה כזו. זה חשש שלא ברור לי איך אנחנו מתמודדים אתו. הטיפול אין ספק שהוא רצוי.

דליה דורנר: לחצי שנה אי אפשר לתת טיפול. אורן אייל גזל: אבל לא ברור לי מה זה הטיפול. אני התייחסתי לטיפול כאל סוג של ליווי סוציאלי, זה לא בדיוק טיפול. אתה לא, המטרה היא שבזמן עבודות השרות האדם ידע להתמודד עם עבודות השרות ולא יפר אותן, יהיה בסוג של מעקב, לא רק מעקב של השוט, זה לא טיפול פסיכולוגי, זה טיפול של עובדים סוציאליים, בדיוק.

ענת אסיף: עובדים סוציאליים לא עושים טיפול כזה.

אורן אייל גזל: ולכן לבוא ולהגיד שבתשעה חודשים אתה תפתור את זה, לא, תראו, אם המטרה היא,

רחל שרביט: למה לא להציע לו איזו קבוצה?

אורן אייל גזל: זהו.או.קי. אבל אז השאלה אם זה לא יכול גם להחליף את העבודות. כי אם אנחנו מדברים על,

ענת אסיף: לא לא, לצד עבודות השרות.

אורן אייל גזל: אז הוא עובד שמונה שעות ביום ואח"כ הולך עוד שלוש שעות לקבוצה טיפולית?

רחל שרביט: את הקבוצה צריך להכניס לו כחלק מאותן שעות שמוטלות עליו. זה צריך להיות כלול.

אורן אייל גזל: אבל זאת בעיה אפילו של המעסיק. מי ינהל את הקבוצה הזאת.

רחל שרביט: עובדים סוציאליים.

אורן אייל גזל: מי, השב"ס?

רחל שרביט: מה אנחנו עושים עם השל"צ?

אורן אייל גזל: השב"ס יקים מתקנים מחוץ לשב"ס, שבהם,

רחל שרביט: בוודאי, כי אתה תתקצב אותו לזה. אתה דורש ממנו טיפול, הקבוצות נמצאות באותו חדר.

אסף וסרצוג: אתה דורש ממנו בעצם לקחת אוכלוסיה קיימת, ופשוט להעביר אותה לעבודות שרות. במקום היום האנשים שנמצאים בבתי כלא, אתה אומר להעביר אותם לעבודות שרות.

רחל שרביט: זה לא ככה, אם אתה מקטין את האוכלוסיה, אתה לוקח את העובדים הסוציאליים, זה בסדר. אם אתה לא מקטין, זה הרי לא עובד.

(מדברים יחד)

אורן אייל גזל: שניה, חיים, אתה מניח שמה שיקרה זה ששופטים שהיום גוזרים תשעה חודשי מאסר בפועל יגזרו תשעה חודשים

בעבודות שרות. שיכול להיות שמה שיקרה, זה שהשופטים שהיום גוזרים תשעה חודשי מאסר בפועל ימשיכו לגזור תשעה חודשי מאסר בפועל ואת אלה שהם גוזרים עליהם ששה חודשי עבודות שרות, יגזרו עליהם תשעה חודשי עבודות שרות, אם כבר, ואז ההישג הזה שאתה מדבר עליו, לא יקרה.

חיים ויסמונסקי: גם התחזית הסקפטית שלך, לדעתי, אם אני רוצה לנסח אותה בצורה סקפטית, אני אגיד ככה: במקום תשעה חודשים בכלא, אז לשופט יהיו שתי אפשרויות. או שישלח אותו לתשעה חודשי עבודת שרות, שנגיד הסקפטים יגידו זה לא יקרה, או שיגזור עליו שנה וחודש כאילו יעבור את השנה, נניח. אם כבר, זה החשש ולא שעבודות השרות יעלו מששה לתשעה.

אורן אייל גזל: למה זה לא יכול להיות? הרי מה קרה פה עם עבודות שרות, תשימו לב, עבודות שרות ברגע שהגדילו אותן לששה חודשים, רוב האנשים שעושים עבודות שרות, לפחות חלק גדול מאד מהאנשים זה ששה חודשים. למה ששה חודשים? מה כל כך קסום במספר הזה. למה לא חמישה וחצי חודשים. למה לא ארבעה ולא ארבעה ויומיים.

רחל שרביט: לכן כמעט ולא פוסקים מאסרים בפועל בתוך הששה חודשים כי אם כבר לא רוצה לפסוק עבודות שרות, אז זה לשמונה תשעה חודשים כדי שלא,

אורן אייל גזל: זה בכלל נימוק חזק. לדעתי, שני הנימוקים עובדים. ז"א גם העובדה שלשופטים יש את הדחף הזה להגיד זה מקרה חמור, אני לא רוצה מאסר, אני אתן לו את המכסימום שאני יכול לתת לא במאסר. והמכסימום היום הוא ששה חודשים, מחר יהיה תשעה חודשים.

חיים ויסמונסקי: זה כן, אבל אוכלוסיה אחת פתרת לצורך זה את הבעיה, וזאת האוכלוסיה שבין ששה ל-12 חודשים, שהולכים לכלא.

ולחם אין שיקול. ז"א הם בוודאות נכנסים לקופסת הסיכון של 70% רצדיביזם.

דליה דורנר: דבר אחד ברור לי, זה אחרי שנים עושים מחקרים. אנחנו רוצים להציע כלי, ואם הששה חודשים הוא כלי מספיק, אז הוא מספיק. שמענו שהוא לא מספיק. היתה ביקורת רבה על הכלי הזה מצד השב"ס עצמו. אז כיוון שבאו אלינו עם ביקורת, והביקורת היתה מסביב לזה, בין היתר שזה קשה מאד, שלא עובדים שנעלמים,

רחל שרביט: שהם לא אוכלוסיה מתאימה,

דליה דורנר: אוכלוסיה קשה, אף אחד לא רוצה לקבל אותם.

אורן אייל גזל: עוד הערה דרך אגב, עפרה באחת השיחות שהיתה לי אתה אמרה שאולי אנחנו צריכים גם להמליץ לממשלה להיות מעסיקה של עובדי שרות.

דליה דורנר: שאנשים פרטיים לא רוצים. אני יודעת מה, אחד בעבירות רכוש, אח"כ אומרים לו: תעסיק אותו בעסק שלך. אני זוכרת שהייתי בבאר שבע, מה הוא אומר, שולחים לי אחד, לא יודע, נער צעיר שעשה דברים, שולחים אותו לעשות עבודות שרות אצלי בעסק? מה אני משוגע להכניס אחד כזה אלי לעסק?

רחל שרביט: לכן מישוהו צריך להתאים, כי אנחנו מוצאים בהרבה מאד מסגרות עובדים שנלקחים מהשל"צ שזה יופי של עבודה נעשית. אנשים מתחומים שונים עובדים בכל מיני מוסדות לנוער, מרכזי יום, אם זה מחשוב ואם זה הוראה ואם זה סיוד ואם זה טיול, צריך להתאים פשוט את האדם למקומות.

דליה דורנר: טוב, אפשר לדבר על זה עד הבוקר, רגע אחד, הדעה הכללית של כולכם, האם לעזוב את השל"צ הזה או לעשות תיקונים עם טיפול, עם טיפול שכר אחרי חצי שנה אפשר להסכים. עד שהוא נכנס הוא יוצא. תשעה חודשים, שנה, אם צריך משהו נוסף. ואז אפשר להאריך. האם ההארכה הזאת תקצר מאסרים? זה



צריך לראות אחרי כמה זמן, לראות איך זה ישפיע. אני לא יודעת איך זה משפיע. אורן בטוח, אני לא.

חיים ויסמונסקי: אורן, יש דבר אחד שאני כן יכול לדעת בוודאות. נכון שאתה לא יכול לדעת שום דבר מהספקולציות שעכשיו העלינו, אבל דבר אחד אתה כן יודע, שסטטיסטית הקבוצה של מאסרים קצרים היא, של מאסרים בפועל, קצרים בין ששה ל-12 היא תצטמצם. יכול להיות שבגלל ששופטים יתנו להם יותר משנה, אבל קבוצה כזאת שאתה יודע בוודאות שאין לך מענה, גם אחרי שישבה כאן הוועדה יותר משנה או שנתיים, אין לך מענה. אז הקבוצה הזאת אתה מצמצם אותה באמצעות כלי של עבודות שרות בין ששה ל-12 חודשים.

אורן אייל גזל: אני רוצה להגיד שני דברים, אם היה נלווה להצעה להאריך את עבודות השרות גם הצעה לאפשר שליש, ז"א להתייחס לעבודות השרות כאל מאסר לצורך ביצוע העונש, בין אם זה נציג שב"ס ובין אם זה ע"י וועדה לשחרורים, אז הייתי הרבה יותר שלם עם זה. כי אז אתה יכול להקטין מאד את החשש של מה שזה יגרום זה עבודות שרות ממושכות יותר.

חיים ויסמונסקי: אתה רק מעמיק את התיוג של הדבר הזה כמאסר. אורן אייל גזל: נכון, אין לי בעיה להעמיק את זה כמאסר, להפך, יש בזה פתרונות.

רחל שרביט: אתה גורם לשופט להבין שזה באמת לא must אורן אייל גזל: ואז הייתי הרבה יותר בלב שלם אומר: בואו נמליץ תשעה חודשים ואני חושב זה גם יקטין את החשש של האוצר, ותסלחו לי שאני מראש מדבר על החשש, כי אני יודע מה אני הולך להגיד, שבעצם אנחנו הולכים פה רק לנפח את עבודות השרות.

דליה דורנר: זה בוודאי הייתי הולכת על זה.

אורן אייל גזל: יש פה חשש אמיתי. קודם כל עד חצי שנה זה לא בעיה להציג, אנחנו מדברים בין חצי שנה ל-תשעה חודשים, חיים ויסמונסקי: אבל הנציב לא מוסמך היום, ותקנו אותי אם אני טועה, אתה רוצה שגם עד שנה וגם בין חצי שנה לתשעה חודשים תהיה סמכות לשליש גם פה וגם שם, כן?

אורן אייל גזל: כן כן, שתתייחס לזה כאל מעצר.

רחל שרביט: איך הנציב מפעיל את הסמכות שלו, ומשתמש בה? חגית לרנאו: היום יש לו גם כן, רחל שרביט: אבל כמה אנשים יש לו, מה הנציב יושב על כל מקרה? או שהוא למעשה חותמת גומי.

אורן אייל גזל: אני מניח שיש היום משהו שבבית הסוהר שממליץ לו. חגית לרנאו: צריכה להיות מערכת.

אורן אייל גזל: חברה, זה לא מערכת, אצל הממונה זה אפילו יותר פשוט מאשר בכלא להגיד על אדם איך הוא התנהג בכלא, אתה צריך איזושהי חוות דעת. ז"א לממונה אתה יכול להגיד הרבה יותר כמה הוא התייצב וכמה הוא לא התייצב. ז"א הדברים הם אפילו עוד יותר פשוטים מאשר בכלא.

חיים ויסמונסקי: אבל תגיד אורן, עד ששה חודשים של עבודות שרות, זה לא קצת בעייתי לתת שלישי מבחינת, איזה כלים יהיה לו? איזה כלים יהיה לנציב. מעל ששה אני מבין,

אורן אייל גזל: האם הוא ביצע את עבודות השרות כראוי.

חיים ויסמונסקי: מה, בארבעה חודשים?

רחל שרביט: אם הוא עמד בכל התנאים.

חיים ויסמונסקי: לא, השליש הוא על פן שיקומי. נכון? כלומר, שהוא התקדם, שהוא עשה משהו, שיש לו סיכוי לחזור,

ענת אסיף: לעניין המסוכנות אין מה לבדוק, כי לא היו שולחים אותו לכזה דבר. אז שואלים מה זה ראוי,

רחל שרביט: אז זה עמידה בתנאים.

אורן אייל גזל: למה לא? אם זה מאסר, זה מאסר ויש פה, דליה דורנר: דווקא וועדת השחרורים, אורן אייל גזל: זה במסגרת, בעצם כולם רוצים שכולם יוכלו לקבל מאסר מצד אחד,

חיים ויסמונסקי: מצד שני הוא חייב, ז"א אם בצעת את העבודות אתה משתחרר. זה הפרמטר. אם בצעת עד שני שליש, אתה משתחרר.

אורן אייל גזל: לא סתם, אם המעביד שלך מרוצה, אם יצאת כמו שצריך, כן, במקרים כאלה ישחררו. קשה לי לדמיין במקרים האלה קשה לי לדמיין סיבה שהנציב או הוועדה יחליטו לא לשחרר, למרות שאולי יכול להיות אם יגידו אמון הציבור, לא יודע מה, יכולים להיות מקרים.

דליה דורנר: בסדר, אפשר להמליץ. אז לא יקבלו את ההמלצה. זה לא טרגי. ענת אסיף: השאלה מה זה יעשה לצד של המעסיקים, יש להם פחות מודעות לכמה זמן הבן אדם מגיע, מתי הוא מסיים. דליה דורנר: הוא לא רוצה בו הוא רוצה להפטר ממנו מיד. הוא עושה טובה.

אורן אייל גזל: השאלה אם אנחנו רוצים להחליף משהו ברוח הבאה. לא דיברנו על הממשלה,

רחל שרביט: למה לא, אם תדרוש ממישהו אחר. אורן אייל גזל: לדעתי צריך להכניס עוד את אגף התקציבים, שלא ירשו לי לשבת שם לבד אפילו חצי דקה. רחל שרביט: זה אותו חדר שהיינו היום? לא הבנתי מה זה הכספת. הכספת.

אסף וסרצוג: רק באמת אמירה לגבי המשך ומה שחשוב שיהיה שם בפנים, לגבי משרדי הממשלה, השאלה אם זה ישים. אם אפשר להגיד למשרד ממשלתי בוא תעסיק איקס אנשים, תמצא להם עבודה, צריך לבדוק קודם כל אם זה ישים.

אורן אייל גזל: אני מניח שבלי לעשות מחקר, ולא נעשה אף פעם מחקר במשרדי הממשלה, כי לא נוכל לכתוב יותר מאשר המלצה עם אופי שראוי שהממשלה תשקול ותבדוק ותחשוב, למרות שיש אפשרות כזאת, כיצד ניתן להעסיק עובדי שרות במסגרת הממשלתית בצורה כזאת או אחרת, מאד כללית ומאד לא מחייבת.

רחל שרביט: אפשר להגיד שכל המסגרות שאנחנו מוציאים למיקור חוץ, אנחנו יכולים לדרוש מהאדם להעסיק מישהו, שזה יהיה חלק מהמכרזים שהמדינה מוציאה, שהיא דורשת שיועסק מי שיופנה על ידו, כי עבר כאילו את כל הדרך.

דליה דורנר: אתה יכול לכתוב שבאים בטענות על הקושי הרב למצוא מקומות תעסוקה.

רחל שרביט: להמליץ שהמדינה תמצא דרך.

אורן אייל גזל: גם ההמלצה למציאת מקומות עבודה לאסירים משוחררים, יש בזה קושי.

דליה דורנר: נכון, וכדי להוציא לטובת הציבור, לשקם אנשים כאלה, ממליצים שמוסדות ציבור יעסיקו אותם. זה נראה לי הגיוני לגמרי.

אורן אייל גזל: בסדר.

ענת אסיף: אורן, כדאי לעשות איזו בדיקה מקדימה כי יכול להיות, אני פשוט זה לא נראה לי מפני שזה אף פעם לא נבדק, האפשרות הזאת, של הממשלה להעסיק בעבודות שרות, יכול להיות שזה נבדק ונפסל,

אורן אייל גזל: מה, שהממשלה תעסיק?

ענת אסיף: כן, שהממשלה תעסיק. לפני שנכתוב איזו המלצה יפה, יכול להיות שיש איזו חוות דעת משפטית מפורטת שאומרת שזה לא יעלה על הדעת.

אורן אייל גזל: יש לך דרך איפה לבדוק? אני אשמח. בסדר. ובכל מקרה  
ההמלצה תהיה מאד מאד אמורפית. אנחנו לא הולכים פה,

אבל כן, את צודקת, אם יש משהו,

ענת אסיף: כי זה כל כך מתבקש, כזה מעסיק גדול,

אורן אייל גזל: אני אומר שוב, זה לא רעיון שלי, אני לא לוקח עליו קרדיט,  
זה כמו שאמרתי, אמי אמרה שזה בלשונה משגע אותה שלא

עושים את זה. או.קי. אז אני אנסח ואני מבין,

באדי חסייסי: ומה לגבי השב"ס?

אורן אייל גזל: ירדנו מזה, כך הבנתי, לא? זו המשמעות? הבנתי נכון את

הדיון פה או לא?

רחל שרביט: אנחנו מוכנים לבצע. אין לנו בעיה, אבל זה לא יכול להיות

במקום. אפשר להמליץ. אנחנו ממליצים, גם וגם. ואם אנחנו

רוצים להמליץ, אז אנחנו צריכים להיות קצת יותר יסודיים

ולהגיד איזה מקרים לדעתנו אמורים ללכת לזה ואיזה,

איזה מקרים במובן של איזה עבירות?

ענת אסיף: אנחנו מציעים לבית משפט עוד כלים שהם יותר נדונים,

רחל שרביט: אבל זה במקרה שהוא לא שוקל להטיל מאסר, אלא, כי מאסר

אז הוא מטיל מאסר בעבודות שרות.

ענת אסיף: כאן באמת יש לנו חיתוך של מקרים בתווך בין המאסר ובין

עבודות השרות.

דליה דורנר: כן, את צודקת כמובן.

אורן אייל גזל: אני פה עם ענת. אני מתקשה לראות למה אנחנו צריכים פה

את השלוש דרגות האלה. שתי דרגות של סוג של חלופת מאסר

בקהילה יישלח לעבודות שרות או יישלח לשנת מאסר אני

מבין. שלוש דרגות כבר נראה לי יותר מדי, יש עוד מתחת אבל

אני מדבר באמצע,

דליה דורנר: לא, הכוונה לא שיהיו שתי דרגות. אותה דרגה, רק אתה מאריך

אותה.

ענת אסיף: כן, זה עבודות שירות.

אורן אייל גזל: כן, אבל מה שמוטה שואל זה האם לא להציע שבנוסף לעבודות שירות גם ממושכות יותר ולשל"ץ יהיה לנו ההמלצה הזאת שפה נוסחה של המעין מאסר בקהילה או של"ץ מוגבר, שבמסגרתו ניתן יהיה להחליט שעונש מאסר יבוצע בסוג של או של"ץ או פיקוח אינטנסיבי של שירות המבחן, אמרנו אולי גם פה הוסטלים כחלופה, אבל אז אתה יוצר מן משהו שהוא בין עבודות שירות לבין של"ץ,

דליה דורנר: זה יותר מדי מסובך. זה להתעלל בשופט. צריך להיות יותר פשוט.

אורן אייל גזל: אני לא שולל את זה, אני רק אומר אם יש צורך, דליה דורנר: לא, אם אני אומרת שאני מאריכה את השרות הזה, לרצות במקום בכלא בחוץ, עם טיפול, אז זה מאסר בקהילה. אם אתה תקרא לזה עבודות שירות תקרא לזה מאסר בקהילה. זה אותו דבר. זה בדיוק אותו דבר.

חיים ויסמונסקי: אני רוצה רק להגיד משהו אחד על העניין של השליש, דליה דורנר: ואני עוד עם פיקוח. אמרנו שיהיה לו גם פיקוח. מוטה קרמניצר: זהו, שלעבודות שירות שיהיה לו גם מקום לעבוד, נניח בן אדם שיש לו מקום עבודה, אז מה אתה עושה עם עבודות השרות? אתה מוציא אותו ממקום העבודה שלו, שולח אותו למקום אחר, היכולת שאדם כזה באמת ישתקם לסיטואציה הקשה הזאת,

דליה דורנר: אבל זה מה שאמרו לי מהכלא, וזה נכון, ואני יודעת את זה כשופטת, סוג האנשים האלה הוא לא עובד, אדם שעובד, אני לא שולחת אותו לעבודות שירות, אלא,

רחל שרביט: אם רצית לשלוח אותו למאסר,

חגית לרנאו: אני חושבת שזה לא נכון.

דליה דורנר: אם הוא נורמטיבי, אני לא הורסת אותו. אז אני מענישה אותו. הוא הולך לעבודה, אבל אם הוא מהסוג שאנחנו לא יודעים, זה הסוג, אני לא יודעת במה את נתקלת, אבל שרות בתי הסוהר הדגיש כשנכנס לוויכוח, הוא אמר: מי יטפל בזה, אתם לא יודעים על מה אתם מדברים. אתם לא תוכלו לטפל בזה, האנשים האלה זה לא האנשים שאתם מטפלים בהם.

אורן אייל גזל: אבל עבירות אלימות לא מבוצעות דווקא ע"י אנשים ש, דליה דורנר: אני לא יודעת מי, הרי מי אחראי לזה? שרות בתי הסוהר, ישב פה ואמר שאלה אנשים שלא עובדים, 99 אחוז מהם. הוא אמר זו הבעיה שלו. ולכן הם גם לא גומרים את העבודה, הם לא יודעים לעבוד. לא שהם הולכים לעבודה אחרת הם פשוט לא באים לעבוד, קשה להם לקום בבוקר. ככה היא תארה את זה. חגית לרנאו: הם תארו יותר מבעיה אחת, כי הם גם אמרו שחלק מהבעיה זה שאנשים מרגישים את העול של לפרנס את המשפחה.

דליה דורנר: זה אנחנו אמרנו. חגית לרנאו: לא, את זה גם הם אמרו. יש כנראה כמה פרופילים של אנשים. אני מניחה שיש לא מעט כאלה שהם אולי עובדים שחור, אבל זה לא שהם לא עובדים, יש הרבה כלכלה שחורה מתפתחת כי אחרת יש את כל האנשים שלא עובדים,

דליה דורנר: כלכלה שחורה איש שהולך בערב ועושה איזה, עבודה קטנה. חגית לרנאו: כי עבירות רכוש ככלל הן הרבה מאד נעשות על רקע של התמכרות לסמים, ודווקא אנשים עם בעיות סמים לא מתקבלים לעבודות שרות. זה דווקא אוכלוסיה שמזהים אותה ולא מכניסים אותה לתוך עבודות שרות, שזה נשמע יותר הפרופיל הזה. לא, יש נתונים על מי הפרופיל של האנשים שמגיעים לעבודות שרות.

דליה דורנר: טוב, על כל פנים נדמה לי שאולי כדאי להסתפק בזה.

חיים ויסמונסקי: אני רוצה הערה אחת ברשותכם, על העניין הזה של שליש לעבודות שרות. זה באמת נותן אפקט, כי זה יוצא תשעה חודשים ושליש הופך את זה לששה חודשים, אז בעצם זה חוזר בדיוק לאותה נקודה. ובעיני, שזה בסדר, זה נחמד, אבל בעיני זה מסוכן. זה מסוכן. כי עכשיו אם אני תובע ואני עושה הסדר טעון או אם אני שופט,

דליה דורנר: זה יעבור במקום ששה לתשעה.

אורן אייל גזל: ישר תניח שיהיה שחרור ותבקש את המכסימום.

חיים ויסמונסקי: זה טעון אחד, שהפטנט הזה מעודד הרחבת הרשת ואתם חוששים ממנה. זה אחד. שניים, ואני חוזר לתכליות של שחרור מוקדם, אז בעצם אתה חוזר לשליש על התנהגות טובה, שהיו אומרים, אה, זה לא בדיוק מה שהיום קורה בחוק שחרור על תנאי ממאסר. ז"א זה לא בדיוק. היום אתה מחפש מסגרות שיקום ואתה המחפש לראות אם יש לו לאן לחזור,

דליה דורנר: רגע רגע, אדם אין לו תכנית שיקום בכלל, לא צריך את זה.

חגית לרנאו: זה משמעותי מאד.

אורן אייל גזל: חיים, אדם שאין לו תוכנית שיקום כי הוא לא צריך, כי הוא משוקם, היום הוא משתחרר אם הוא התנהג טוב ואין שום סיבה לא לשחרר אותו. ז"א בדרך כלל אסירים נורמטיבים, אדם בתאונת דרכים, נדון לשנה וחצי, התנהג בסדר גמור בכלא, יש לו עבודה, הוא איש טוב. אחרי שנה משחררים אותו. נכון למרות שאין תוכנית שיקום. למה? כי לא צריך לשקם אותו.

דליה דורנר: לכן אגב, אמרתי לא תשעה חודשים אלא שנה. בעוד שתשעה חודשים, חצי שנה, זה שנה זה כבר סיפור אחר. אני מכירה את הראש של שופט. זה לא אוטומטי ילך, זה כבר עסק רציני. עבודות שרות וריצוי מאסר שנה עם כל הסטיגמה שיש בזה,



אורן אייל גזל: אני צריך פה הנחיה פשוט, תגידו לי מה לכתוב. בואו ננסח כמה חלופות.

דליה דורנר: אני הייתי הולכת לשנה, ייקחו, לא ייקחו,

חיים ויסמונסקי: עם שליש או בלי שליש?

דליה דורנר: בלי שליש. אבל שנה. טיפול ושלש. זה יהיה מאסר.

חגית לרנאו: צריך לשקול את המנגנון שהיה והוסר בתיקון האחרון, ואולי

בכל זאת לשלם על עבודות שיקום. כי זה פותר חלק מהקושי

הכלכלי. זה לא שכר מלא,

אורן אייל גזל: מי ישלם, המעסיק? גם ככה קשה למצוא מעסיקים.

חגית לרנאו: לדעתי המדינה. זו היתה אפשרות שלא יישמו אותה ואח"כ

בתיקון האחרון,

חיים ויסמונסקי: אנשים ירצו לעבור, יראו בזה הכנסה מובטחת.

חגית לרנאו: או לפחות לאפשר, אני יודעת מה, עובדי שרות מקבלים

קצבאות של ביטוח לאומי, כי אסירים לא מקבלים. אבל

אנשים שהולכים למסגרות טיפוליות כן מקבלים. כן צריך

להתייחס לזה שיש גם להעמיס על אדם שנה שלמה בלי יכולת

להתפרנס ולפרנס את משפחתו זה לא פשוט

חיים ויסמונסקי: אבל זו חלופה לישיבה בכלא.

דליה דורנר: ואם אני שולחת אותו לכלא הוא כן מפרנס את משפחתו? על

מה מדברים?

אורן אייל גזל: גם את עצמו הוא לא מפרנס אם הוא בכלא, אז כעובד שרות

בוודאי,

דליה דורנר: אז אני לא אשלח אף אחד לכלא, מה יהיה על המשפחה?

אורן אייל גזל: עוד לפני המשפחה אני אומר, בכלא לפחות נותנים לו אוכל.

ובעבודות שרות, נניח הוא רווק, אין לו משפחה,

דליה דורנר: בסדר, אז הוא אוכל סנדביץ'. אם הוא יבקש יתנו לו סנדביץ'.

רחל שרביט: אנחנו שמים אופציה. השיקול של בית המשפט ושל מי שממליץ

צריך להתייחס לזה.

אורן אייל גזל: זה לא מספיק, כי צריכה להיות אופציה ריאלית כי אדם תמיד יעדיף עבודות שרות על כלא, זה ברור. ואח"כ הוא יגיד אני אתמודד, ואח"כ הוא לא יתמודד. זה כמו שאנחנו מגנים על רוכשי משכנתאות. למה אנחנו מגנים? בסה"כ זו אופציה שייתנו גם משכנתא מסוכנת. לא. כי אנחנו אומרים, כמדינה יש לנו סוג של אחריות לאנשים, אז האנשים האלה, רחל שרביט: ראית את ההוא מהשוק האפור אתמול, מי שראה את התוכנית, אנשים שלוקחים הלוואות והם יודעים מראש שהם לא יחזירו. אורן אייל גזל: בסדר, אז עובדי שרות הם בהכרח אנשים יותר רציונאליים מכולנו ולא צריכים את ההגנה? אני לא בטוח שזה נכון. חגית לרנאו: זה גם מנגנון שומר אנשים, כאילו זה בעייתי להגיד שעבודות שרות מתאימות רק לאנשים שהם איכשהו מבוססים כלכלית, הם יכולים להעביר שנה בלי להתפרנס. זה לא, באדי חסייסי: השאלה כאן אם אנחנו צריכים לטפל בבעיות שהעלו לגבי עבודות השרות או להחליט על הקליינטים לדבר הזה. דליה דורנר: אני לא חושבת. אני לא יכולה לפתור את כל בעיות העולם. אבל אני אומרת שאם אני כשופטת יכולה לתת לאדם שנה, ואפשרות של שליש, זה עונש אחר מאשר עונש שיש לי של חצי שנה. זה פשוט עונש אחר. אז אין לי כלי, אם אני אמצא מקרה מתאים שאני לא ארצה להכניס את האיש לכלא, אבל אני מטילה עליו שנת מאסר, בהתחשב בנסיבות אלה ואלה, אני מצווה שהוא יהיה בכלא. תשעה חודשים זה לא משנה בכלל.

(מדברים יחד)

באדי חסייסי: שליש נראה אחרת, כי התשעה זה נראה, דליה דורנר: לא, תשעה חודשים זה סתם. באדי חסייסי: לא, תשעה פלוס שליש ואז זה ברור שזה יהיה ששה. אורן אייל גזל: אבל שנה פלוס שליש מחזק את החשש שלנו שהם פשוט לא יעמדו בזה ויחזרו לכלא.

דליה דורנר: לא, הם יעמדו בזה. הם לא עומדים או לא עומדים בכלא. בלי פרנסה. אני התעסקתי בזה. הם לא עומדים בגלל זה. זה אנשים שאני נתקלתי בהם, הם אנשים שאין להם תרבות עבודה. הם פשוט העובדה שהוא צריך כל יום ללכת לעבודה, הוא לא הולך לעבודה. לא מפני שהוא לא מקבל כסף, אלא מפני שהוא לא הולך לעבודה. הוא צריך להיות ב-7 בעבודה. 7 הוא בחיים לא קם ב-7.

חיים ויסמונסקי: תקשיבו, יש קבוצה שהיא קטנה, אבל היא קיימת, של עובדי שרות ערב, עובדי שרות עם הגבלת שעות, לא חייב להיות שמונה וחצי שעות יכולות להיות 6 מינימום, ואז מי שלוקח שש מינימום, ומביא מסמכים שמראים שהוא במצוקה ורוצה לעבוד ולהתפרנס, אז הוא מקבל. הוא מקבל שש שעות ויכול להצליח בשש שעות או שהוא מקבל ערב. זה מאד נדיר, אבל זה קיים.

אורן אייל גזל: אם הייתי יודע שזה ערב, הייתי כבר מדבר אחרת. חיים ויסמונסקי: אני לא בטוח שהממונה על השרות כל כך יתנגד, אלא שקשה פשוט למצוא עבודות ערב.

חגית לרנאו: אז בואו נגיד שאז צריך לעשות הטבות, לשכלל וזה בסמכויות הממונה.

אורן אייל גזל: אני אנסח משהו עם כל מיני חלופות, אבל אני לא חושב שאנחנו יכולים להחליט,

דליה דורנר: אני רוצה להגיד דבר אחד, אם מותר לי. זו וועדה משפטית. אנחנו לא, למרות שיש גם אנשים עם רקע של עבודה סוציאלית וזה חשוב מאד, אני לא יכולה להכנס לפרטים כאלה. אני לא צריכה להכנס לפרטים, שיש הקלות ויש שינויים. אנחנו צריכים לתת בצורה הרבה יותר כללית. אתה לא יכול להכנס עם אופציות כאלה כן ייתנו להם כסף, וייתנו להם סנדביץ' ויעשו להם שש שעות. אנחנו מדברים פה ואני אומרת שנה ואני

אומרת שהבעיה היא כזאת, זה בשבילנו, לא בשביל שתכתוב את זה בדו"ח. אני אומרת לכם מנסיון שלי כשופטת, הקושי העיקרי של אדם לבצע עבודות שרות הוא פשוט אנשים שחסרי תרבות עבודה. ולאלה אולי הוא היה מתאים In the first place לתת להם עבודות שרות. זה שופט צריך להריח את זה. צריך להתמחות בזה, לראות למי זה מתאים לתת. זה לא עניין של אני אתן את זה רק לאנשים מכובדים, אני אתן את האמצעי הזה לאנשים שיש להם יכולת לבצע את זה. אם לא, שילך לכלא. אני לא רוצה שילך לכלא, אז ננסה. שיהיה שרות מבחן.

ענת אסיף: אבל אפשר להגיד במשפט קצר, שהוועדה ערה לכך שהארכת תקופת עבודות שרות נושאת עמה, דליה דורנר: אפשר לכתוב את זה, אבל לא להכנס לאופציה מה לעשות עם זה.

ענת אסיף: נתרגם את זה אח"כ לסמכות של הממונה. דליה דורנר: בוודאי, מוכרחים לתת, אנחנו לא יכולים, לא כי אורן אמר יהיו לנו כל מיני, אני רוצה משהו כללי, אפשר שאנחנו רואים את הבעיה, אבל הממונה יחליט על זה.

ענת אסיף: לא, האופציות שהוא דיבר עליהן, זה האם לעשות עם שליש או בלי שליש, נכון, עם שליש, בלי שליש, אורן אייל גזל: כן, לא התכוונתי לתת סמכויות ולהתאים את עבודות השרות.

דליה דורנר: אני חושבת שאם אני נותנת שנה, אני נותנת שליש, זה יוצר אולי קצת דרמטיזציה, אבל מצד שני זה יוצר גם קודם כל השופט מרגיש שהוא נותן עונש יותר חמור, ויחד עם זאת, האיש יש לו איזו מוטיבציה לקום בבוקר ולעבוד. ואם הוא לא בא לעבודה, צריך ללכת לבית משפט ולהכניס אותו לכלא, וכמו שהסבירו לנו, השופטים לא מתלהבים, אחרי ששלחו אדם

לעבודות שרות, לשלוח אותו לכלא, אז עושים נסיונות והאדם את החצי שנה עבודות שרות מבצע בחמש שנים. אז מה עשינו? אורן אייל גזל: אני אנסה לכתוב משהו. מוטרד זה בסדר ואנחנו נפיץ את זה. ויהיו הערות. בינתיים על פי הנחיית יו"ר הוועדה, אנחנו לא קובעים מועד לישיבה נוספת. דליה דורנר: מכסימום נקבע עוד ישיבה ואני מקווה שלא. בשביל זה כותבים. אנחנו רק כשנגמור הכל, בשביל לחיים, נפגש. נתגעגע אמנם, אבל נחזיק מעמד.

הישיבה נעולה.